

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2015/849 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 20. svibnja 2015.

o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonskog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Tokovi nezakonitog novca mogu narušiti integritet, stabilnost i ugled financijskog sektora te ugroziti unutarnje tržište Unije kao i međunarodni razvoj. Pranje novca, financiranje terorizma i organiziranog kriminala i dalje su značajni problemi koje treba rješavati na razini Unije. Osim daljnjeg razvoja kaznenopravnog pristupa na razini Unije, ciljna i proporcionalna prevencija korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma neophodna je i može dati dodatne rezultate.
- (2) Dobro funkcioniranje, integritet i stabilnost kreditnih institucija i financijskih institucija te povjerenje u financijski sustav kao cjelinu mogli bi se ozbiljno narušiti naporima kriminalaca i njihovih suradnika da prikriju podrijetlo imovinske koristi ostvarene kriminalnom aktivnošću ili da usmjere zakonit ili nezakonit novac u terorističke svrhe. Radi lakšeg obavljanja svojih kriminalnih aktivnosti, oni koji se bave pranjem novca i financiranjem terorizma mogli bi pokušati iskoristiti slobodu kretanja kapitala i slobodu pružanja financijskih usluga koje omogućuje Unijino integrirano financijsko područje. Stoga su na razini Unije potrebne određene mjere za koordinaciju. Istodobno bi ciljevi zaštite društva od kriminala te zaštita stabilnosti i integriteta Unijina financijskog sustava trebali biti razmjerni potrebi stvaranja regulatorne okoline koja omogućuje poduzećima rast poslovanja bez nametanja nerazmjernih troškova prilikom usklađivanja.
- (3) Ova Direktiva četvrta je direktiva koja se bavi prijetnjom pranja novca. Direktivom Vijeća 91/308/EEZ od 10. lipnja 1991. ⁽⁴⁾ definirano je pranje novca u okviru kaznenih djela povezanih s drogom te su se njome

⁽¹⁾ SL C 166, 12.6.2013., str. 2.

⁽²⁾ SL C 271, 19.9.2013., str. 31.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. ožujka 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Stajalište Vijeća u prvom čitanju od 20. travnja 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 20. svibnja 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 91/308/EEZ od 10. lipnja 1991. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca (SL L 166, 28.6.1991., str. 77.).

nametnule obveze samo financijskom sektoru. Direktiva 2001/97/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ proširila je područje primjene Direktive 91/308/EEZ u odnosu na kaznena djela te u odnosu na raspon profesija i djelatnosti na koje se odnosi. U lipnju 2003. Stručna skupina za financijsko djelovanje (FATF) revidirala je svoje preporuke kako bi obuhvatile financiranje terorizma i pružile više detaljnih zahtjeva povezanih s identifikacijom i provjerom stranke, situacijama gdje viši rizik od pranja novca ili financiranja terorizma može opravdati pojačane mjere i situacijama u kojima smanjeni rizik može opravdati manje stroge kontrole. Te promjene odražavale su se u Direktivi 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i Direktivi Komisije 2006/70/EZ ⁽³⁾.

- (4) Pranje novca i financiranje terorizma često se provode u međunarodnom okruženju. Mjere koje se donose isključivo na nacionalnoj razini ili čak na razini Unije, a koje ne uzimaju u obzir međunarodnu koordinaciju i suradnju, imale bi vrlo ograničen učinak. Mjere koje Unija donosi u tom području trebale bi stoga biti u skladu s ostalim djelovanjima koja se poduzimaju u međunarodnim forumima i barem jednako stroge. Djelovanjem Unije trebalo bi se i dalje posebno voditi računa o preporukama FATF-a i instrumentima drugih međunarodnih tijela za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Radi pojačanja djelotvornosti borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma, relevantni pravni akti Unije trebali bi, gdje je to prikladno, biti usklađeni s međunarodnim standardima o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma te širenja oružja koje je donio FATF u veljači 2012. („revidirane preporuke FATF-a”).
- (5) Nadalje, zlouporaba financijskog sustava za usmjeravanje nezakonitog ili čak i zakonitog novca u terorističke svrhe predstavlja jasan rizik za cjelovitost, dobro funkcioniranje, ugled i stabilnost financijskog sustava. Prema tome, preventivne mjere utvrđene u ovoj Direktivi trebale bi se baviti manipulacijom novcem proisteklim iz ozbiljnih kaznenih djela i prikupljanjem novca ili imovine u terorističke svrhe.
- (6) Uporaba velikih gotovinskih plaćanja vrlo je podložna pranju novca i financiranju terorizma. Kako bi se povećao oprez te smanjili rizici takvih gotovinskih plaćanja, osobe koje trguju robom trebale bi biti obuhvaćene ovom Direktivom ako uplaćuju ili primaju gotovinska plaćanja u iznosu od ili iznad 10 000 EUR. Države članice trebale bi biti u mogućnosti donijeti niže pragove, dodatna opća ograničenja u pogledu uporabe gotovine i daljnje strože odredbe.
- (7) Uporaba proizvoda elektroničkog novca sve se više smatra zamjenom za bankovne račune što pored mjera utvrđenih u Direktivi 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, opravdava podvrgavanje tih proizvoda obvezama usmjerenima na sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (SPNFT). Međutim, u određenim dokazano niskorizičnim okolnostima te pod strogim uvjetima koji smanjuju rizik, državama članicama trebalo bi dopustiti da proizvode elektroničkog novca izuzmu od određenih mjera dubinske analize stranke, kao što su identifikacija i provjera stranke i stvarnog vlasnika, ali ne i od praćenja transakcija ili poslovnih odnosa. Uvjeti koji smanjuju rizik trebali bi uključiti zahtjev da se izuzeti proizvodi elektroničkog novca koriste isključivo za kupovinu robe ili usluga te da je elektronički pohranjeni iznos dovoljno nizak da isključi nepoštovanje pravila u vezi sa SPNFT-om. Takvo izuzeće ne bi trebalo dovoditi u pitanje diskrecijsko pravo dodijeljeno državama članicama da omoguće obveznicima da primjenjuju pojednostavljene mjere dubinske analize stranke na druge proizvode elektroničkog novca koji predstavljaju manji rizik, u skladu s člankom 15.
- (8) Što se tiče obveznika koji podliježu ovoj Direktivi, za posrednike u trgovini nekretninama moglo bi se smatrati da uključuju posrednike za najam nekretnina, kada je to primjenjivo.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/97/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. prosinca 2001. o izmjeni Direktive Vijeća 91/308/EEZ o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca (SL L 344, 28.12.2001., str. 76.).

⁽²⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

⁽³⁾ Direktiva Komisije 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s definicijom „politički izložene osobe” i tehničkim kriterijima za postupke pojednostavljene temeljite identifikacije stranaka i za oslobođenje na temelju financijske djelatnosti koja se provodila povremeno ili u vrlo ograničenom opsegu (SL L 214, 4.8.2006., str. 29.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

- (9) Na pravne stručnjake, kako su definirani u državama članicama, trebale bi se primjenjivati odredbe ove Direktive kada sudjeluju u financijskim transakcijama ili poslovnim transakcijama, uključujući kada pružaju porezne savjete, ako postoji najveći rizik da bi moglo doći do zlorabe usluga tih pravnih stručnjaka u svrhu pranja imovinskih koristi ostvarenih kriminalnim aktivnostima ili u svrhu financiranja terorizma. Međutim, trebala bi postojati izuzeća od bilo kakve obveze prijavljivanja informacija dobivenih prije, tijekom ili nakon sudskog postupka ili tijekom utvrđivanja pravnog položaja stranke. Stoga pravni savjeti i dalje ostaju predmetom obveze čuvanja profesionalne tajne, osim u slučaju kad pravni stručnjak sudjeluje u pranju novca ili financiranju terorizma, kada se pravni savjet daje u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma ili kada pravni stručnjak zna da stranka traži pravni savjet radi pranja novca ili financiranja terorizma.
- (10) S neposredno sličnim uslugama trebalo bi se postupati na isti način u slučaju kada ih pružaju stručne osobe na koje se primjenjuje ova Direktiva. Kako bi se osiguralo poštovanje prava zajamčenih Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), na revizore, vanjske računovođe i porezne savjetnike, koji su u pojedinim državama članicama mogu ovlaštene braniti ili zastupati stranku u kontekstu sudskih postupaka ili utvrđivati pravni položaj stranke, obveza prijavljivanja utvrđena u ovoj Direktivi u vezi s informacijama koje oni dobivaju u obavljanju navedenih zadaća ne bi se trebala primjenjivati.
- (11) Važno je izričito naglasiti da su „porezna kaznena djela” povezana s izravnim i neizravnim porezima uključena u široku definiciju „kriminalne aktivnosti” u ovoj Direktivi u skladu s revidiranim preporukama FATF-a. Budući da se različita porezna kažnjiva djela u pojedinim državama članicama mogu smatrati „kriminalnim aktivnostima” kažnjivima sankcijama iz članka 3. točke 4. podtočke (f) ove Direktive, definicije poreznih kaznenih djela mogu se razlikovati u nacionalnim zakonodavstvima. Iako se ne traži usklađivanje definicija poreznih kaznenih djela da u nacionalnim pravima država članica, one bi trebale dopustiti, u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa svojim nacionalnim pravom, razmjenu informacija ili pružanje pomoći među financijsko-obavještajnim jedinicama EU-a (FOJ-evi).
- (12) Potrebno je identificirati sve fizičke osobe koje imaju vlasništvo ili kontrolu nad pravnom subjektom. Kako bi osigurale djelotvornu transparentnost, države članice trebale bi osigurati da je obuhvaćen najveći mogući raspon pravnih subjekata osnovanih ili stvorenih bilo kojim drugim mehanizmima na njihovu državnom području. Iako pronalazak određenog postotka udjela dionica ili vlasničkog udjela ne rezultira automatskim pronalaskom stvarnog vlasnika, trebao bi biti jednim od dokaznih čimbenika koje treba uzeti u obzir. Međutim, državama članicama trebalo bi omogućiti da odluče da niži postotak može biti dokazom vlasništva ili kontrole.
- (13) Identifikacija i provjera stvarnih vlasnika trebala bi se, kada je relevantno, proširiti na pravne subjekte koji imaju u vlasništvu druge pravne subjekte, a obveznici bi trebali tražiti fizičku osobu ili više njih koje u konačnici izvršavaju kontrolu putem vlasništva ili drugim sredstvima pravnog subjekta koji je stranka. Kontrola putem drugih sredstava može, između ostaloga, uključivati kriterije kontrole korištene za svrhe pripreme konsolidiranih financijskih izvještaja, primjerice putem sporazuma dioničara, ostvarivanjem prevladavajućeg utjecaja ili ovlastima za imenovanje višeg rukovodstva. Mogu postojati slučajevi kada nije moguće identificirati fizičku osobu koja je krajnji vlasnik ili koja kontrolira pravni subjekt. U takvim iznimnim slučajevima obveznici, nakon što su iscrpili sva druga sredstva utvrđivanja i pod uvjetom da nema osnova za sumnju, stvarnim vlasnikom ili vlasnicima mogu smatrati višeg rukovoditelja ili više rukovoditelje.
- (14) Potreba za točnim i ažuriranim informacijama o stvarnom vlasniku ključan je faktor u pronalasku kriminalaca koji bi u protivnome mogli sakriti svoj identitet iza korporacijske strukture. Stoga bi države članice trebale osigurati da subjekti osnovani na njezinom državnom području u skladu s nacionalnim pravom dobiju i posjeduju odgovarajuće, točne i važeće informacije o svojem stvarnom vlasništvu, uz osnovne informacije poput naziva i adrese društva te dokaza o osnivanju i pravnom vlasništvu. S ciljem povećanja transparentnosti kako bi se spriječila zloraba pravnih subjekata, države članice trebale bi osigurati da se informacije o stvarnom vlasništvu pohranjuju u središnjem registru koji se nalazi izvan društva, uz potpunu usklađenost s pravom Unije. U tu svrhu države članice mogu upotrebljavati središnju bazu podataka koja prikuplja informacije o stvarnom vlasništvu ili poslovni registar ili neki drugi središnji registar. Države članice mogle bi odlučiti da su obveznici odgovorni za upis u registar. Države članice trebale bi osigurati da su u svim slučajevima te informacije dostupne nadležnim tijelima i FOJ-evima te da se dostave obveznicima kada potonji poduzimaju mjere dubinske analize stranke. Države članice također bi trebale osigurati da ostale osobe koje mogu dokazati legitimni interes u odnosu na pranje novca, financiranje terorizma i povezana predikatna kaznena djela poput korupcije, poreznih kaznenih

djela i prijevare imaju pristup informacijama o stvarnom vlasništvu u skladu s pravilima o zaštiti podataka. Osobe koje mogu dokazati legitimni interes trebale bi imati pristup informacijama o prirodi i opsegu korisničkog udjela koje se sastoje od njegove približne važnosti.

- (15) S tim ciljem države članice trebale bi moći u okviru nacionalnog prava dopustiti pristup koji je širi od pristupa koji je predviđen ovom Direktivom.
- (16) Trebalo bi osigurati pravovremeni pristup informacijama o stvarnom vlasništvu na način da se izbjegne svaki rizik dojava dotičnom društvu.
- (17) Kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti među različitim vrstama pravnih oblika, od upravitelja bi trebalo zahtijevati da dobiju, posjeduju i pruže informacije o stvarnom vlasništvu obveznicima koji poduzimaju mjere dubinske analize stranke i da te informacije dojava u središnji registar ili središnju bazu podataka, a njihov status trebali bi otkriti obveznicima. Pravni subjekti kao što su fondacije i pravni aranžmani slični trustovima trebali bi podlijegati jednakim zahtjevima.
- (18) Ova Direktiva također bi se trebala primjenjivati na one aktivnosti obveznika koje se obavljaju putem interneta.
- (19) Nove tehnologije omogućuju vremenski i financijski isplativa rješenja za poslovanja i korisnike te bi ih stoga trebalo uzeti u obzir pri procjeni rizika. Nadležna tijela i obveznici trebali bi biti proaktivni u borbi protiv novih i inovativnih načina pranja novca.
- (20) Predstavници Unije u upravljačkim tijelima Europske banke za obnovu i razvoj potiču se na provedbu ove Direktive i objavljivanje politike o SPNFT-u na njezinoj internetskoj stranici s detaljnim postupcima za provedbu ove Direktive.
- (21) Uporaba sektora igara na sreću za pranje imovinskih koristi ostvarenih kriminalnim aktivnostima zabrinjavajuća je. Kako bi se smanjili rizici povezani s uslugama igara na sreću, ova bi Direktiva trebala predvidjeti obvezu za sve pružatelje usluga igara na sreću koji predstavljaju veće rizike da primjene mjere dubinske analize stranke za pojedinačne transakcije u iznosu od 2 000 EUR ili više. Države članice trebale bi osigurati da obveznici primjenjuju isti prag prilikom naplate dobitaka, stavljanja uloga uključujući i kupnjom te zamjenom kockarskih žetona, ili oboje. Pružatelji usluga igara na sreću s fizičkim lokacijama kao što su kasina i igraonice, trebali bi osigurati da se dubinska analiza stranke, ako se izvrši na točki ulaska na lokaciju, može povezati s transakcijama stranke obavljenima na toj lokaciji. Međutim, u dokazano niskorizičnim okolnostima državama članicama trebalo bi biti dopušteno da izuzmu određene usluge igara na sreću od nekih ili svih zahtjeva utvrđenih ovom Direktivom. Korištenje izuzeća država članica trebala bi razmatrati isključivo u strogo ograničenim i opravdanim okolnostima te kada je rizik od pranja novca ili financiranja terorizma nizak. Takva izuzeća trebala bi biti podložna posebnoj procjeni rizika kojom se uzima u obzir i stupanj osjetljivosti dotičnih transakcija. O njima bi trebalo obavijestiti Komisiju. Države članice bi u procjeni rizika trebale navesti na koji su način u obzir uzele relevantne nalaze u izvješćima koja je Komisija izdala u okviru nadnacionalne procjene rizika.
- (22) Rizik od pranja novca i financiranja terorizma nije jednak u svim slučajevima. U skladu s tim trebalo bi koristiti holistički pristup koji se temelji na procjeni rizika. Pristup koji se temelji na procjeni rizika nije neopravdano popustljiva mogućnost za države članice i obveznike. Uključuje odlučivanje na temelju dokaza kako bi se učinkovitije usmjerio na rizike od pranja novca i financiranja terorizma s kojima se susreće Unija te one koji rade unutar nje.
- (23) U podlozi pristupa koji se temelji na procjeni rizika jest potreba da države članice i Unija prepoznaju, razumiju i smanje rizike od pranja novca i financiranja terorizma s kojima se susreću. Važnost nadnacionalnog pristupa utvrđivanju rizika prepoznat je na međunarodnoj razini, a europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) („EBA”), utemeljeno Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) („EIOPA”), utemeljeno Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ te europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) („ESMA”), utemeljeno Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ trebali bi dobiti zadaću da putem svojeg Zajedničkog odbora daju mišljenje o rizicima koji pogađaju financijski sektor Unije.

- (24) Komisija je u dobroj poziciji da preispita posebne prekogranične prijetnje koje bi mogle utjecati na unutarnje tržište i koje pojedine države članice ne mogu identificirati ni djelotvorno se boriti protiv njih. Stoga bi joj trebalo povjeriti odgovornost koordiniranja procjene rizika povezanih s prekograničnim aktivnostima. Uključivanje relevantnih stručnjaka, poput Stručne skupine za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma i predstavnika iz FOJ-eva, kao i, prema potrebi, iz drugih tijela na razini Unije, ključno je za djelotvornost tog procesa. Nacionalne procjene rizika i iskustva također su važan izvor informacija za postupak. Takva procjena prekograničnih rizika koju provodi Komisija ne bi trebala uključivati obradu osobnih podataka. U svakom slučaju podaci trebaju biti sasvim anonimizirani. Nacionalna i Unijina nadzorna tijela za zaštitu podataka bi trebalo uključiti samo ako procjena rizika pranja novca i financiranja terorizma ima učinka na privatnost i zaštitu podataka pojedinaca.
- (25) Rezultati procjena rizika trebali bi, gdje je to primjereno, biti pravodobno dostupni obveznicima kako bi im omogućili da prepoznaju i razumiju vlastite rizike te da upravljaju njima i smanje ih.
- (26) Osim toga, kako bi u još boljoj mjeri prepoznale i razumjele rizike na razini Unije te njima upravljale i smanjile ih, države članice trebale bi omogućiti pristup rezultatima svojih procjena rizika jedne drugima te Komisiji i EBA-i, EIOPA-om te ESMA-i („europska nadzorna tijela”).
- (27) Pri primjeni ove Direktive potrebno je voditi računa o obilježjima i potrebama manjih obveznika koji ulaze u njezino područje primjene te osigurati tretman koji odgovara njihovim posebnim potrebama obveznika te prirodi posla.
- (28) Kako bi se zaštitilo pravilno funkcioniranje financijskog sustava Unije i unutarnjeg tržišta od pranja novca i financiranja terorizma, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) za utvrđivanje trećih zemalja koje imaju strateške nedostatke u svojim nacionalnim režimima SPNFT-a („visokorizične treće zemlje”). Promjenjiva priroda opasnosti koje predstavljaju pranje novca i financiranje terorizma, koje omogućava neprekidan razvoj tehnologije i sredstava na raspolaganju kriminalcima, zahtijeva brzo i neprekidno prilagođavanje pravnog okvira u pogledu visokorizičnih trećih zemalja kako bi se djelotvorno riješili postojeći rizici i spriječio nastanak novih. Komisija bi trebala uzeti u obzir informacije od međunarodnih organizacija i stručnjaka zaduženih za određivanje standarda u području SPNFT-a, poput javnih izvjava FATF-a, zajedničke evaluacije ili detaljnih izvješća o procjenama ili objavljenih izvješća o daljnjim aktivnostima, te prilagoditi svoje procjene u skladu s promjenama, kada je potrebno.
- (29) Države članice trebale bi barem predvidjeti mjere dubinske analize stranke koje trebaju primijeniti obveznici kada surađuju s fizičkim osobama ili pravnim subjektima sa sjedištem u visokorizičnim trećim zemljama koje je utvrdila Komisija. Oslanjanje na treće osobe sa sjedištem u takvim visokorizičnim trećim zemljama trebalo bi također zabraniti. Za zemlje koje nisu uvrštene u popis ne bi trebalo automatski smatrati da imaju djelotvorne sustave SPNFT-a i fizičke osobe i pravne subjekte koji imaju poslovni nastan u njima trebalo bi procijeniti na temelju procjene rizika.
- (30) Sam rizik po prirodi je promjenjiv, a varijable, same ili u kombinaciji, mogu povećati ili smanjiti potencijalni postavljeni rizik, imajući tako utjecaj na odgovarajuću razinu preventivnih mjera, kao što su mjere dubinske analize stranke. Stoga postoje okolnosti u kojima bi se trebala primijeniti proširena dubinska analiza te druge u kojima može biti prikladna pojednostavljena dubinska analiza.
- (31) Trebalo bi prepoznati da određene situacije predstavljaju veći rizik od pranja novca i financiranja terorizma. Iako bi trebalo utvrditi identitet i poslovni profil svih stranaka, postoje slučajevi u kojima je potrebno provoditi posebno stroge postupke identifikacije i provjere stranke.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

- (32) To se posebno odnosi na odnose s pojedincima koji obavljaju ili su obavljali istaknute javne funkcije, unutar Unije i u međunarodnim okvirima, a posebno s pojedincima iz zemalja u kojima je korupcija široko rasprostranjena. Takvi odnosi financijski sektor mogu izložiti znatnom reputacijskom i pravnom riziku. Međunarodni napori u borbi protiv korupcije također opravdavaju potrebu za obraćanjem posebne pozornosti takvim osobama i primjenom odgovarajućih mjera dubinske analize stranke u vezi s osobama kojima je povjerena ili im je bila povjerena istaknuta javna funkcija u domaćem ili inozemnom okruženju te u vezi s višim dužnosnicima u međunarodnim organizacijama.
- (33) Zahtjevi u vezi s politički izloženim osobama po svojoj su prirodi preventivni i nisu kazneni te ih ne bi trebalo tumačiti kao stigmatizaciju politički izloženih osoba kao uključenih u kriminalnu aktivnost. Odbijanje poslovnog odnosa s osobom samo na temelju činjenice da se radi o politički izloženoj osobi protivno je slovu i duhu ove Direktive i preporuka FATF-a.
- (34) Dobivanje odobrenja od višeg rukovodstva za uspostavu poslovnih odnosa ne znači nužno u svim slučajevima dobivanje odobrenja od odbora direktora. Trebalo bi omogućiti da takvo odobrenje dodjeljuje netko s dovoljno znanja o izloženosti institucije riziku od pranja novca i financiranja terorizma te odgovarajuće razine da donosi odluke koje utječu na njezinu izloženost riziku.
- (35) Radi izbjegavanja ponavljanja postupaka identifikacije stranke što dovodi do zastoja i neučinkovitosti poslovanja primjereno je, pod uvjetom zadovoljavanja određenih zaštitnih mehanizama, dopustiti obveznicima primanje stranaka čija je identifikacija obavljena drugdje. U slučaju kada se obveznik oslanja na treću osobu, krajnja odgovornost za postupak dubinske analize stranke trebala bi ležati na obvezniku koji prima stranku. Treća osoba ili osoba koja uvodi stranku i dalje je odgovorna za usklađenost s ovom Direktivom, uključujući zahtjev za prijavljivanje sumnjivih transakcija i vođenje evidencije, ako je u odnosu sa strankom na koju se primjenjuje ova Direktiva.
- (36) U slučaju zastupanja ili vanjskih izvođača na ugovornoj osnovi između obveznika i vanjskih osoba na koje se ova Direktiva ne primjenjuje, sve obveze tih zastupnika ili vanjskih izvođača koji čine dio obveznika u smislu SPNFT-a mogu proizaći jedino iz ugovora između stranaka, a ne iz ove Direktive. Stoga bi odgovornost za pridržavanje ove Direktive trebala prvenstveno ostati obveza obveznika.
- (37) Sve države članice imaju ili bi trebale osnovati neovisne i autonomne FIU-ove za prikupljanje i analizu informacija koje primaju radi utvrđivanja poveznica između sumnjivih transakcija i povezanih kriminalnih radnji u cilju sprečavanja i borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Operativno neovisan i samostalan FOJ trebalo bi značiti da FOJ ima ovlast i kapacitet za slobodno obavljanje svojih funkcija, uključujući samostalnu odluku u pogledu analiziranja, traženja i širenja određenih informacija. Sumnjive transakcije ili druge informacije relevantne za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela i financiranje terorizma trebalo bi prijaviti FOJ-u, koji bi trebao služiti kao središnja nacionalna jedinica za primanje, analizu i distribuciju rezultata svojih analiza nadležnim tijelima. Sve sumnjive transakcije, uključujući pokušaj transakcija, trebalo bi prijaviti bez obzira na iznos transakcije. Prijavljene informacije mogle bi uključivati i informacije koje se temelje na pragovima.
- (38) Odstupajući od opće zabrane provođenja sumnjivih transakcija, obveznici bi trebali moći provoditi sumnjive transakcije prije obavješćivanja nadležnih tijela kada je neprovođenje takve transakcije nemoguće ili bi ono moglo ugroziti napore u gonjenju korisnika operacija za koje se sumnja da su operacije pranja novca ili financiranja terorizma. To međutim ne smije dovesti u pitanje međunarodne obveze koje su države članice prihvatile, a odnose se na neodgodivo zamrzavanje novčanih sredstava ili druge imovine terorista, terorističkih organizacija ili osoba koje financiraju terorizam u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.
- (39) Za određene bi obveznike države članice trebale imati mogućnost imenovanja primjerenog samoregulatornog tijela) kao nadležnog tijela prvog stupnja za informiranje umjesto FOJ-a. U skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava sustav prvog stupnja prijave samoregulatornom tijelu predstavlja važan mehanizam za potporu zaštiti temeljnih prava što se tiče obveza prijavljivanja koje su primjenjive na odvjetnike. Države članice trebaju osigurati sredstva i način za ostvarivanje zaštite profesionalne tajne, povjerljivosti i privatnosti.
- (40) Kada država članica odluči imenovati takvo samoregulatorno tijelo, ona može dopustiti ili zahtijevati od samoregulatornog tijela da ne prenosi informacije FOJ-u dobivene od osoba koje to tijelo zastupa ako su te informacije

dobivene od ili pribavljene u pogledu jedne od njegovih stranaka, u tijeku utvrđivanja pravnog položaja stranke ili prilikom obavljanja svojih zadaća povezanih s obranom ili zastupanjem stranke u ili u vezi s sudskim postupkom, uključujući davanje savjeta o pokretanju ili izbjegavanju postupaka, neovisno o tome jesu li predmetne informacije primljene ili dobivene prije, tijekom ili nakon navedenih postupaka.

- (41) Postoji znatan broj slučajeva u kojima su zaposlenici koji su prijavili svoje sumnje u pranje novca bili izvrgnuti prijetnjama ili neprijateljskom postupanju. Iako se ova Direktiva ne može miješati u sudske postupke država članica, ključno je riješiti ovo pitanje radi osiguranja djelotvornosti sustava SPNFT-a. Države članice trebale bi biti svjesne tog problema i trebale bi učiniti sve što je u njihovoj moći da zaštite pojedince, uključujući zaposlenike i predstavnike obveznika od takvih prijetnji ili neprijateljskih postupanja te u skladu s nacionalnim pravom pružiti odgovarajuću zaštitu takvim osobama, posebno u odnosu na njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na učinkovitu pravnu zaštitu i predstavljanje.
- (42) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, kako je prenesena u nacionalno pravo, primjenjuje se na obradu osobnih podataka u svrhe ove Direktive. Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ primjenjuje se na obradu osobnih podataka u institucijama i tijelima Unije u svrhe ove Direktive. Sve države članice prepoznale su borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma kao važan temelj javnog interesa. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje zaštitu osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, uključujući Okvirnu odluku Vijeća 2008/977/PUP ⁽³⁾, kako je provedena u nacionalnom pravu.
- (43) Ključno je da se usklađivanje ove Direktive s revidiranim preporukama FATF-a provodi uz puno poštovanje prava Unije, posebno s obzirom na zakon Unije o zaštiti podataka i zaštiti temeljnih prava koja su sadržana u Povelji. Određeni aspekti provedbe ove Direktive uključuju prikupljanje, analizu, pohranu i dijeljenje podataka. Takva obrada osobnih podataka trebala bi biti dopuštena, uz potpuno poštovanje temeljnih prava, samo za potrebe utvrđene u ovoj Direktivi i za aktivnosti koje su potrebne u okviru ove Direktive poput provođenja dubinske analize stranke, trajnog praćenja, istrage i prijave neobičnih i sumnjivih transakcija, identifikacije stvarnog vlasnika pravne osobe ili pravnog aranžmana, utvrđivanja politički izloženih osoba, dijeljenja informacija nadležnih tijela te dijeljenja informacija kreditnih institucija i financijskih institucija i drugih obveznika. Prikupljanje i naknadna obrada osobnih podataka koje provode obveznici trebali bi biti ograničeni na ono što je potrebno za usklađivanje sa zahtjevima ove Direktive i osobne podatke se ne bi trebalo dalje obrađivati na način koji je neusklađen s tom svrhom. Osobito, daljnja obrada osobnih podataka za komercijalne svrhe trebala bi biti strogo zabranjena.
- (44) Revidirane preporuke FATF-a pokazuju da bi obveznici trebali najmanje pet godina čuvati potrebne informacije koje su dobili posredstvom mjera dubinske analize stranke i evidencije transakcija kako bi u potpunosti mogli surađivati te brzo ispunjavati zahtjeve za informacije koji dolaze od nadležnih tijela u svrhu sprečavanja, otkrivanja ili istrage slučajeva pranja novca i financiranja terorizma. S ciljem izbjegavanja različitih pristupa te kako bi se ispunili zahtjevi za zaštitu osobnih podataka i pravna sigurnost, trebalo bi utvrditi to razdoblje čuvanja na pet godina nakon završetka poslovnog odnosa ili povremene transakcije. Međutim, ako je to potrebno za sprečavanje, otkrivanje ili istragu pranja novca i financiranja terorizma i nakon procjene nužnosti i proporcionalnosti, države članice trebale bi moći dopustiti ili zahtijevati daljnje čuvanje evidencije tijekom razdoblja ne duljeg od dodatnih pet godina, ne dovodeći u pitanje nacionalno kaznenog pravo o dokazima koje se primjenjuju na tekuće kaznene istrage i sudske postupke. Države članice trebale bi zahtijevati posebne zaštitne mjere za osiguravanje sigurnosti podataka te bi trebale odrediti koje bi osobe, kategorije osoba ili tijela trebali imati isključiv pristup prikupljenim podacima.
- (45) Kako bi se osiguralo odgovarajuće i učinkovito funkcioniranje pravosuđa tijekom razdoblja za prenošenje ove Direktive u nacionalne pravne sustave država članica te kako bi se omogućila njezina nesmetana interakcija s nacionalnim postupovnim pravom, informacije i dokumenti koji se odnose na tekuće pravne postupke za potrebe

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽³⁾ Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima (SL L 350, 30.12.2008., str. 60.).

sprečavanja, otkrivanja ili istrage mogućih slučajeva pranja novca ili financiranja terorizma koji su bili u postupku u državama članicama na datum stupanja na snagu ove Direktive trebali bi se čuvati u razdoblju od pet godina nakon tog datuma te bi trebalo omogućiti produljenje tog razdoblja na daljnjih pet godina.

- (46) Prava pristupa podacima od strane ispitanika primjenjiva su na osobne podatke obrađene u svrhu ove Direktive. Međutim, pristup ispitanika informacijama koje se odnose na prijavu o sumnjivoj transakciji ozbiljno bi ugrozio djelotvornost borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Iznimke i ograničenja tog prava u skladu s člankom 13. Direktive 95/46/EZ te, po potrebi, člankom 20. Uredbe (EZ) br. 45/2001 mogla bi stoga biti opravdana. Ispitanik ima pravo zatražiti da nadzorno tijelo iz članka 28. Direktive 95/46/EZ ili, ako je primjenjivo, Europski nadzornik za zaštitu podataka, provjeri zakonitost obrade te također ima pravo zatražiti pravni lijek iz članka 22. te Direktive. Nadzorno tijelo iz članka 28. Direktive 95/46/EZ također može djelovati po službenoj dužnosti. Ne dovodeći u pitanje ograničenja prava pristupa, nadzorno tijelo trebalo bi moći ispitanika obavijestiti da je poduzelo sve potrebne provjere, kao i o rezultatima provjere zakonitosti dotične obrade.
- (47) Osobe koje samo rade na pretvaranju papirnate dokumentacije u elektroničke podatke prema ugovoru sklopljenom s kreditnom institucijom ili financijskom institucijom te osobe koje kreditnim institucijama ili financijskim institucijama osiguravaju samo sustave za razmjenu poruka ili druge sustave podrške za prijenos novčanih sredstava ili sustave kliringa ili namire, ne ulaze u područje primjene ove Uredbe.
- (48) Pranje novca i financiranje terorizma međunarodni su problemi i naporu za njihovo suzbijanje trebali bi biti globalni. Kada kreditne institucije i financijske institucije Unije imaju podružnice i društva kćeri u trećim zemljama u kojima su zahtjevi u tom području manje strogi nego su oni u državama članicama, one moraju, kako bi se izbjegla primjena vrlo različitih standarda unutar institucije ili grupe, u tim podružnicama i društvima kćerima primijeniti standarde Unije ili obavijestiti nadležna tijela matične države članice u slučaju kada primjena tog standarda nije moguća.
- (49) Kada god je to moguće, obveznicima trebalo bi osigurati povratne informacije o korisnosti i daljnjim aktivnostima u vezi s prijavama sumnjivih transakcija koje one podnose. Kako bi se to omogućilo i kako bi se omogućilo preispitivanje djelotvornosti njihovih sustava za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, države članice trebale bi zadržati i unapređivati kvalitetu relevantnih statističkih podataka. Kako bi se dodatno poboljšala kvaliteta i dosljednost statističkih podataka prikupljenih na razini Unije, Komisija bi trebala pratiti situaciju diljem Unije u pogledu borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te objavljivati redovite preglede
- (50) Ako države članice zahtijevaju od institucija za izdavanje elektroničkog novca i pružatelja platnih usluga s poslovnim nastanom na njihovu državnom području u oblicima koji nisu podružnica i čije je glavno sjedište smješteno u drugoj državi članici da imenuju središnju kontaktnu točku na njihovu državnom području, one bi trebale moći zahtijevati da ta središnja kontaktna točka, koja djeluje u ime institucije za imenovanje, osigura usklađenost s pravilima SPNFT-a. Trebale bi osigurati i da je ovaj zahtjev proporcionalan te da ne ide dalje od onoga što je potrebno za postizanje cilja sukladnosti s pravilima SPNFT-a, uključujući omogućavanje međusobnog nadziranja.
- (51) Po pitanju mjenjačnica, pružatelji usluga unovčenja čekova, pružatelja usluga trusta ili trgovačkih društava ili pružatelja usluga igara na sreću, nadležna tijela moraju osigurati da osobe koje stvarno upravljaju ili će upravljati poslovanjem takvih tijela i stvarni vlasnici budu primjereni. Kriteriji za određivanje primjerenosti određene osobe, kao minimum, odražavaju potrebu za zaštitom takvih subjekata od zlorabe njihova posloводства ili stvarnih vlasnika u kriminalne svrhe.
- (52) Ako obveznik djeluje putem poslovnih jedinica u drugoj državi članici, uključujući djelovanje putem mreže agenata, nadležno tijelo matične države članice trebalo bi biti odgovorno za nadziranje kako obveznik primjenjuje politike i postupke SPNFT-a čitave grupe. To bi moglo uključivati terenske posjete na licu mjesta poslovnim jedinicama koje se nalaze u drugoj državi članici. Nadležno tijelo matične države članice trebalo bi blisko surađivati sa nadležnim tijelom države članice domaćina i trebalo bi obavijestiti to nadležno tijelo o svim problemima koji bi mogli utjecati na njihovu procjenu usklađenosti poslovne jedinice s pravilima SPNFT-a domaćina.

- (53) Ako obveznik upravlja poslovnim jedinicama u drugoj državi članici, uključujući putem mreža agenata ili osoba koje distribuiraju elektronički novac u skladu s člankom 3. stavkom 4. Direktive 2009/110/EZ, nadležno tijelo države članice domaćina zadržava odgovornost za provođenje usklađenosti poslovne jedinice s pravilima SPNFT-a, uključujući, prema potrebi, izvršavanjem izravne kontrole i neizravnog praćenja te poduzimanjem prikladnih mjera za rješavanje ozbiljnih kršenja tih zahtjeva. Nadležno tijelo države članice domaćina trebalo bi blisko surađivati s nadležnim tijelom matične države članice i obavijestiti to nadležno tijelo o svim pitanjima koji bi mogli utjecati na njegovu procjenu usklađenosti obveznika s politikama i postupcima SPNFT-a grupe. Kako bi se uklonila ozbiljna kršenja pravila SPNFT-a koja zahtijevaju hitno djelovanje, nadležno tijelo države članice domaćina trebalo bi moći primjenjivati prikladne i razmjerne privremene korektivne mjere, primjenjive u sličnim okolnostima na obveznike pod njihovom nadležnošću, da riješe takve ozbiljne propuste, kada je primjereno, uz pomoć ili u suradnji s nadležnim tijelom matične države članice.
- (54) Uzimajući u obzir međunarodni karakter pranja novca i financiranja terorizma, koordinacija i suradnja između FOJ-eva iznimno su važne. Kako bi se takva koordinacija i suradnja poboljšala, a osobito osiguralo da prijave sumnjivih transakcija dođu do FOJ-a države članice gdje bi prijava bila najkorisnija, u ovoj bi Direktivi trebalo utvrditi detaljna pravila.
- (55) Platforma EU-a za financijsko-obavještajne jedinice („platforma EU-a za FOJ-eve“), neformalna skupina sastavljena od predstavnika FOJ-eva koja je aktivna od 2006., koristi se za omogućavanje suradnje između FOJ-eva i razmjenu mišljenja o pitanjima povezanim sa suradnjom poput djelotvorne suradnje između FOJ-eva te između FOJ-eva i financijsko-obavještajnih jedinica trećih zemalja, zajedničke analize prekograničnih predmeta te trendova i faktora relevantnih za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini.
- (56) Poboljšavanje razmjene informacija među FOJ-evima unutar Unije osobito je važno za rješavanje međunarodnog karaktera pranja novca i financiranja terorizma. Države članice trebale bi podupirati uporabu sigurne potpore za razmjenu informacija, posebno decentralizirane računalne mreže FIU.net („FIU.net“) ili njezina nasljednika te tehnika koje nudi FIU.net. Trebala bi se dopustiti početna razmjena informacija povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma među FOJ-evima za analitičke svrhe koja se neće dalje obrađivati ili širiti osim ako bi ta razmjena informacija bila protivna temeljnim načelima nacionalnog prava. Razmjene informacija o predmetima u kojima su FOJ-evi utvrdili da postoji mogućnost poreznih kaznenih djela ne bi trebale dovoditi u pitanje razmjenu informacija u području oporezivanja, u skladu s Direktivom Vijeća 2011/16/EU ⁽¹⁾ ili u skladu s međunarodnim normama o razmjeni informacija i administrativnoj suradnji u poreznim pitanjima.
- (57) Kako bi se moglo potpuno i brzo odgovoriti na upite FOJ-eva, obveznici moraju imati učinkovite sustave koji im omogućuju potpun i pravovremen pristup putem sigurnih i povjerljivih kanala informacijama o poslovnim vezama koje održavaju ili su održavali s određenim ili osobama. U skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, države članice mogle bi, primjerice, razmotriti uvođenje sustava bankovnih registara ili elektronskih sustava za dohvat podataka koji bi FOJ-evima omogućili pristup podacima o bankovnim računima, ne dovodeći u pitanje sudsko odobrenje, gdje je to primjenjivo. Države članice mogle bi razmotriti i uspostavljanje mehanizama za osiguravanje da su nadležna tijela uvela postupke kako bi utvrdila imovinu bez prethodnog obavještavanja vlasnika.
- (58) Države članice trebale bi poticati svoja nadležna tijela da brzo, konstruktivno i djelotvorno pruže najširi raspon prekogranične suradnje za svrhe ove Direktive, ne dovodeći u pitanje pravila ili postupke primjenjive na pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima. Države članice posebno bi trebale osigurati da njihovi FOJ-evi slobodno razmjenjuju informacije, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, s financijsko-obavještajnim jedinicama trećih zemalja, uzimajući u obzir pravo Unije i načela povezana s razmjenom informacija koja je izradila skupina Egmont financijsko-obavještajnih jedinica.
- (59) Važnost borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma trebala bi potaknuti države članice da u nacionalnom zakonodavstvu utvrde administrativne sankcije i mjere koje su učinkovite, proporcionalne i odvratajuće u slučaju nepoštovanja odredaba nacionalnih propisa kojima se prenosi ova Direktiva. Države članice trenutačno imaju uspostavljen širok raspon upravnih sankcija i mjera za kršenje ključnih odredaba prevencije. Ta različitost mogla bi biti pogubna za trud uložen u borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma te postoji rizik da odgovor

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SL L 64, 11.3.2011., str. 1.).

Unije ostane neujedinjen. Ova Direktiva stoga bi trebala predvidjeti raspon administrativnih sankcija i mjera dostupnih državama članicama barem za ozbiljno, opetovano ili sustavno kršenje načela povezanih s mjerama dubinske analize stranke, vođenjem evidencije, prijavama sumnjivih transakcija i unutarnjom kontrolom obveznika. Taj raspon sankcija i mjera trebao bi biti dostatno širok da državama članicama te nadležnim tijelima dopusti da uzmu u obzir razlike između obveznika, osobito između kreditnih institucija i financijskih institucija i ostalih obveznika, što se tiče njihove veličine, obilježja te prirode poslovanja. Pri prenošenju ove Direktive države članice trebale bi osigurati da se uvođenjem administrativnih sankcija i mjera u skladu s ovom Direktivom i kaznenopravnih sankcija u skladu s nacionalnim pravom ne krši načelo *ne bis in idem*.

- (60) Za svrhe procjene primjerenosti osoba na upravljačkim funkcijama u obveznicima ili osoba koje ih na neki drugi način kontroliraju, svaka razmjena informacija o kaznenim presudama trebala bi se provoditi u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2009/315/PUP⁽¹⁾ i Odlukom Vijeća 2009/316/PUP⁽²⁾, kako su prenesene u nacionalno pravo, te drugim relevantnim odredbama nacionalnog prava.
- (61) Regulatorni tehnički kriteriji u financijskim uslugama trebali bi štedišama, ulagateljima i potrošačima diljem Unije osigurati dosljednu harmonizaciju te odgovarajuću zaštitu. Kao tijelima s visoko specijaliziranom stručnošću, bilo bi djelotvorno i prikladno europskim nadzornim tijelima povjeriti izradu nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji ne uključuju političke izbore i koji se podnosi Komisiji.
- (62) Komisija bi trebala usvojiti nacrt regulatornih tehničkih standarda koji pripremaju europska nadzorna tijela na temelju s ove Direktive putem delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a te u skladu s člancima od 10. do 14. uredbi (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010.
- (63) S obzirom na znatne izmjene direktiva 2005/60/EZ i 2006/70/EZ koje bi se trebale izvršiti, u skladu s ovom Direktivom, one bi trebale biti sjedinjene i zamijenjene zbog jasnoće i dosljednosti.
- (64) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno zaštitu financijskog sustava putem prevencije, otkrivanja i istrage pranja novca i financiranja terorizma ne mogu dostatno ostvariti države članice, jer bi individualne mjere koje su usvojile države članice kako bi zaštitile svoje financijske sustave mogle biti nedosljedne s funkcioniranjem unutarnjeg tržišta i zahtjevima vladavine prava te javne politike Unije, nego se zbog razmjera i učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (65) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i načela priznata Poveljom, posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, slobodu poduzetništva, zabranu diskriminacije, pravo na djelotvorni pravni lijek i na pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu.
- (66) U skladu s člankom 21. Povelje kojim se zabranjuje diskriminacija na bilo kojoj osnovi, države članice trebaju osigurati da se ova Direktiva provodi bez diskriminacije u odnosu na procjenu rizika u kontekstu dubinske analize stranke.
- (67) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom od 28. rujna 2011. država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjem⁽³⁾ države članice obvezale su se, u opravdanim slučajevima, obavijesti o svojim mjerama prenošenja u nacionalno zakonodavstvo priložiti dokument ili dokumente u kojima se objašnjava odnos između elemenata određene direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje u zakonodavstvo. S obzirom na ovu Direktivu zakonodavac smatra prijenos takvih dokumenata opravdanim.
- (68) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća koji je dao mišljenje 4. srpnja 2013.⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznene evidencije između država članica (SL L 93, 7.4.2009., str. 23.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2009/316/PUP od 6. travnja 2009. o uspostavi Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije (ECRIS) na temelju članka 11. Okvirne odluke 2009/315/PUP (SL L 93, 7.4.2009., str. 33.).

⁽³⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

⁽⁴⁾ SL C 32, 4.2.2014., str. 9.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

ODJELJAK 1.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

1. Cilj je ove Direktive sprečavanje korištenja financijskog sustava Unije u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.
2. Države članice osiguravaju zabranu pranja novca i financiranja terorizma.
3. Za potrebe ove Direktive sljedeće aktivnosti, kada se obavljaju namjerno, smatraju se pranjem novca:
 - (a) konverzija ili prijenos imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti, u svrhu utaje ili prikrivanja nezakonitog podrijetla imovine ili pomaganja bilo kojoj osobi koja je uključena u provedbu takve aktivnosti u izbjegavanju pravnih posljedica djelovanja te osobe;
 - (b) utaja ili prikrivanje prave prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava povezanih s vlasništvom ili vlasništvo imovine, kada se zna da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti;
 - (c) stjecanje, posjedovanje ili korištenje imovine, ako se zna, u vrijeme primitka, da je ta imovina stečena kriminalnom aktivnošću ili sudjelovanjem u takvoj aktivnosti;
 - (d) sudjelovanje, udruživanje radi provedbe, pokušaji provedbe i pomoći, poticanje, pogodovanje i savjetovanje pri provedbi bilo koje od aktivnosti navedenih u točkama (a), (b) i (c).
4. Pranjem novca smatraju se čak i situacije u kojima su aktivnosti kojima je stvorena imovina koja treba biti predmetom pranja novca provedene na državnom području druge države članice ili neke treće zemlje.
5. Za potrebe ove Direktive „financiranje terorizma” znači osiguravanje ili prikupljanje novčanih sredstava, bilo kojim putem, izravno ili neizravno, s namjerom da se ona koriste ili uz znanje da su ona namijenjena korištenju, bilo u cijelosti ili djelomično, za počinjenje bilo kojeg od kaznenih djela u smislu članaka od 1. do 4. Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP⁽¹⁾.
6. Znanje, namjera ili svrha potrebni kao element aktivnosti iz stavaka 3. i 5. mogu se izvesti iz objektivnih činjeničnih okolnosti.

Članak 2.

1. Ova se Direktiva primjenjuje na sljedeće obveznike:
 1. kreditne institucije;
 2. financijske institucije;
 3. sljedeće fizičke ili pravne osobe u obavljanju njihovih profesionalnih djelatnosti:
 - (a) revizore, vanjske računovođe i porezne savjetnike;
 - (b) javne bilježnike i druge neovisne pravne stručnjake ako sudjeluju, bilo da djeluju u ime svoje stranke bilo za svoju stranku, u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili transakcija koje uključuju nekretnine ili pak pružaju pomoć u planiranju ili provođenju transakcija za svoje stranke u vezi s:
 - i. kupnjom i prodajom nekretnina ili poslovnih subjekata;
 - ii. upravljanjem novcem, vrijednosnim papirima ili drugom imovinom stranaka;
 - iii. otvaranjem i vođenjem bankovnih, štednih ili računa vrijednosnih papira;

⁽¹⁾ Okvirna odluka Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. o borbi protiv terorizma (SL L 164, 22.6.2002., str. 3.).

- iv. organizacijom doprinosa potrebnih za stvaranje, poslovanje ili upravljanje trgovačkim društvima;
 - v. stvaranjem, poslovanjem ili upravljanjem trustovima, trgovačkim društvima, zakladama ili sličnim strukturama;
- (c) pružatelje usluga trusta ili trgovačkih društava koji nisu obuhvaćeni točkama (a) ili (b);
- (d) zastupnike u trgovini nekretninama;
- (e) druge osobe koje se bave trgovinom robom, pod uvjetom da se plaćanje obavlja u gotovini u iznosu od 10 000 EUR ili više, bez obzira provodi li se transakcija kao jedna operacija ili u nekoliko operacija koje se čine povezanima;
- (f) pružatelje usluga igara na sreću.
2. Uz iznimku kasina te nakon odgovarajuće procjene rizika, države članice mogu odlučiti da u cijelosti ili djelomično izuzmu pružatelje određenih usluga igara na sreću od nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva na temelju dokazanog niskog rizika koji se temelji na prirodi i, prema potrebi, razmjeru djelovanja takvih usluga.

Države članice u svojim procjenama rizika trebaju, između ostalih čimbenika, procijeniti stupanj osjetljivosti dotičnih transakcija, također u odnosu na korištene metode plaćanja.

Države članice u svojim procjenama rizika navode na koji su način u obzir uzele relevantne nalaze u izvješćima koja je Komisija izdala u skladu s člankom 6.

Komisiju se obavješćuje o svim odlukama koje neka država članica donese na temelju prvog podstavka zajedno s obrazloženjem temeljenim na posebnoj procjeni rizika. Komisija o toj odluci obavješćuje druge države članice.

3. Države članice mogu odlučiti da osobe koje se bave financijskom aktivnošću na povremenoj ili vrlo ograničenoj osnovi, gdje postoji mali rizik od pranja novca ili financiranja terorizma, ne ulaze u područje primjene ove Direktive ako su ispunjeni svi sljedeći kriteriji:

- (a) financijska aktivnost ograničena je u apsolutnim iznosima;
- (b) financijska aktivnost ograničena je na transakcijskoj bazi;
- (c) financijska aktivnost nije glavna aktivnost tih osoba;
- (d) financijska aktivnost podređena je i direktno povezana s glavnom aktivnošću tih osoba;
- (e) glavna aktivnost tih osoba nije aktivnost iz stavka 1. podstavka 3. točaka od (a) do (d) ili točke (f);
- (f) financijska aktivnost pruža se samo strankama glavne aktivnosti tih osoba te se općenito ne nudi javnosti.

Prvi podstavak ne odnosi se na osobe koje su uključene u aktivnosti novčanih pošiljaka kako su definirane u članku 4. točki 13. Direktive 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

4. Za potrebe stavka 3. točke (a) države članice zahtijevaju da ukupan prihod od financijske aktivnosti ne prelazi prag koji mora biti dostatno nizak. Taj prag utvrđuje se na nacionalnoj razini, ovisno o vrsti financijske aktivnosti.

5. Za potrebe stavka 3. točke (b) države članice primjenjuju maksimalan prag po stranci i po jednoj transakciji bez obzira provodi li se transakcija kao jedna operacija ili u nekoliko operacija koje se čine povezanima. Taj maksimalan prag utvrđen je na nacionalnoj razini, ovisno o vrsti financijske aktivnosti. On je dovoljno nizak kako bi osigurao da su vrste transakcije u pitanju nepraktična i neučinkovita metoda za pranje novca ili financiranje terorizma te ne prelazi iznos od 1 000 EUR.

6. Za potrebe stavka 3. točke (c) države članice zahtijevaju da ukupan prihod od financijske aktivnosti ne smije biti viši od 5 % ukupnog prihoda dotične fizičke ili pravne osobe.

⁽¹⁾ Direktiva 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i o izmjeni direktiva 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 97/5/EZ (SL L 319, 5.12.2007., str. 1.).

7. U procjeni rizika od pranja novca ili financiranja terorizma u svrhe ovoga članka, države članice posebno paze na svaku financijsku aktivnost koja se po svojoj prirodi smatra osobito pogodnom za uporabu ili zloporabu u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma.
8. Odluke koje su donijele države članice u skladu sa stavkom 3. navode razloge na kojima se temelje. Države članice mogu odlučiti povući te odluke u slučaju promjene okolnosti. One takvu odluku priopćuju Komisiji. Komisija priopćuje tu odluku ostalim državama članicama.
9. Države članice uspostavljaju aktivnosti praćenja koje se temelje na procjeni rizika ili poduzimaju druge odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se ne zloupotrebljava izuzeće odobreno odlukama u skladu s ovim člankom.

Članak 3.

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, uključujući njezine podružnice kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 17. te Uredbe, smještena u Uniji, neovisno o tome je li njezino glavno sjedište smješteno u Uniji ili u trećoj zemlji;
2. „financijska institucija” znači:
 - (a) društvo koje nije kreditna institucija, a koje obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u točkama od 2. do 12. te 14. i 15. Priloga I. Direktivi 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, uključujući aktivnosti ovlaštenih mjenjača (*bureaux de change*);
 - (b) društvo za osiguranje kako je definirano u članku 13. točki 1. Direktive 2009/138/EZ ⁽³⁾, ako obavlja djelatnosti životnog osiguranja obuhvaćene tom Direktivom;
 - (c) investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾;
 - (d) subjekt za zajednička ulaganja koji trguje svojim udjelima ili dionicama;
 - (e) posrednik u osiguranju kako je definiran u članku 2. točki 5. Direktive 2002/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ kada djeluje u pogledu životnog osiguranja i drugim uslugama povezanim s ulaganjem, uz iznimku vezanog posrednika u osiguranju iz točke 7. tog članka;
 - (f) podružnice, ako su smještene u Uniji, financijskih institucija iz točaka od (a) do (e), neovisno o tome jesu li njihova glavna sjedišta smještena u državi članici ili u trećoj zemlji;
3. „imovina” znači imovina svake vrste, bilo fizička ili ne, pokretna ili nepokretna, materijalna ili nematerijalna i pravni dokumenti ili instrumenti u bilo kojem obliku uključujući elektronički ili digitalni, kojima se dokazuje vlasništvo nad imovinom ili udjel u imovini te vrste;
4. „kriminalna aktivnost” znači svaka vrsta kriminalne upletenosti u počinjenje teškog kaznenog djela:
 - (a) radnje određene u člancima od 1. do 4. Okvirne odluke 2002/475/PUP;
 - (b) sva kaznena djela iz članka 3. stavka 1. točke (a) Konvencije Ujedinjenih naroda iz 1988. protiv nezakonite trgovine narkoticima i psihotropnim supstancijama;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupu aktivnostima kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru kreditnih institucija i investicijskih društava, kojom se izmjenjuje Direktiva 2002/87/EZ i stavlja izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽³⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2002/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. prosinca 2002. o posredovanju pri osiguranju (SL L 9, 15.1.2003., str. 3.).

- (c) aktivnosti zločinačkih organizacija kako su definirane člankom 1. Zajedničke akcije Vijeća 98/733/PUP ⁽¹⁾;
- (d) prijevare koje se tiču financijskih interesa Unije, ako su barem ozbiljni, kako je definirano u članku 1. stavku 1. i članku 2. stavku 1. Konvencije o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica ⁽²⁾;
- (e) korupcija;
- (f) sva kažnjiva djela, uključujući porezna kaznena djela povezana s izravnim porezima i neizravnim porezima i kako su definirana nacionalnim pravom država članica, koja se kažnjavaju oduzimanjem slobode ili nalogom za pritvaranje u najduljem trajanju duljem od godinu dana ili, kada je riječ o državama članicama čiji pravni sustavi predviđaju minimalni prag za kažnjiva djela, sva kažnjiva djela koja se kažnjavaju oduzimanjem slobode ili nalogom za pritvaranje u najmanjem trajanju duljem od šest mjeseci;
5. „samoregulatorno tijelo” znači tijelo koje predstavlja pripadnike profesija i ima ulogu u zakonskom uređivanju profesija, u izvođenju određenih funkcija koje se odnose na nadzor ili praćenje te u osiguravanju provedbe pravila koja se na njih odnose;
6. „stvarni vlasnik” znači svaka fizička osoba ili više njih koje u konačnici posjeduju ili kontroliraju stranku i/ili fizička osoba ili više njih u čije ime se provodi transakcija i uključuje barem:
- (a) u slučaju poslovnih subjekata:
- i. jednu ili više fizičkih osoba koje u konačnici posjeduju ili kontroliraju pravni subjekt putem izravnog ili neizravnog vlasništva dovoljnog postotka dionica ili prava glasa ili vlasničkih udjela u tom subjektu, uključujući putem udjela dionica koje glase na donositelja ili putem kontrole drugim sredstvima osim društava uvrštenih na uređena tržišta koja podliježu obvezi otkrivanja u skladu s pravom Unije ili jednakovrijednim međunarodnim standardima koji osiguravaju odgovarajuću transparentnost informacija o vlasništvu.
- Udjel dionica od 25 % plus jedna dionica ili vlasnički udio od preko 25 % u stranci u koji drži fizička osoba pokazatelj je izravnog vlasništva. Udjel dionica od 25 % plus jedna dionica ili vlasnički udio od preko 25 % u stranci u vlasništvu korporativnog subjekta koji je pod kontrolom fizičke osobe ili više njih ili više korporativnih subjekata koji su pod kontrolom iste fizičke osobe ili više njih pokazatelj je neizravnog vlasništva. To se primjenjuje ne dovodeći u pitanje pravo država članica da odluče da niži postotak može biti naznaka vlasništva ili kontrole. Kontrola drugim sredstvima može se utvrditi, između ostalog, u skladu s kriterijima iz članka 22. stavaka od 1. do 5. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;
- ii. ako, nakon što su iscrpljena sva moguća sredstva i pod uvjetom da nema osnova za sumnju, osobe iz točke i. nisu identificirane ili ako postoji sumnja da je identificirana osoba ili više njih stvarni vlasnik ili vlasnici, fizička osoba ili više njih koje su na položaju višeg rukovoditelja; obveznici vode evidenciju o mjerama koje su poduzete kako bi se identificiralo stvarno vlasništvo prema podtočki i. te ovoj podtočki;
- (b) u slučaju trustova:
- i. osnivača;
- ii. upravitelja ili više njih;
- iii. zaštitnika, ako postoji;
- iv. korisnike; ili u slučaju gdje se pojedinci koji imaju korist od pravnog aranžmana ili subjekta tek trebaju utvrditi, skupina osoba za čiji se temeljni interes uspostavlja pravni aranžman ili subjekt ili u čijem interesu pravni aranžman ili subjekt djeluje;
- v. svaku drugu fizičku osobu koja provodi krajnju kontrolu nad trustom izravnim ili neizravnim vlasništvom ili drugim sredstvima.

⁽¹⁾ Zajednička akcija 98/733/PUP od 21. prosinca 1998. koju je Vijeće donijelo na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji o proglašenju sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji kaznenim djelom u državama članicama Europske unije (SL L 351, 29.12.1998., str. 1.).

⁽²⁾ SL C 316, 27.11.1995., str. 49.

⁽³⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

- (c) u slučaju pravnih osoba poput zaklada i pravnih aranžmana sličnih trustovima, fizičku osobu ili više njih koje obavljaju istovrijedne ili slične funkcije onima iz točke (b);
7. „pružatelj usluga trusta ili trgovačkog društva” znači svaka osoba koja slijedom svojeg poslovanja trećim osobama pružaju bilo koju od sljedećih usluga:
- (a) osnivanje trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba;
 - (b) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju direktora ili tajnika trgovačkog društva, partnera u partnerstvu ili sličnog položaja u odnosu na druge pravne osobe;
 - (c) pružanje usluga registriranog sjedišta, poslovne adrese, korespondentne adrese ili administrativne adrese i ostalih povezanih usluga trgovačkom društvu, partnerstvu ili nekoj drugoj pravnoj osobi ili aranžmanu;
 - (d) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da djeluje kao upravitelj ekspresnog trusta ili sličnog pravnog aranžmana;
 - (e) obavljanje funkcije ili postavljanje druge osobe da obavlja funkciju nominalnog dioničara u ime druge osobe osim trgovačkog društva uvrštenog na uređeno tržište koje podliježe obvezi objavljivanja u skladu s pravom Unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima;
8. „korespondentan odnos” znači:
- (a) da jedna banka kao „korespondent” pruža bankovne usluge drugoj banci kao „respondentu”, uključujući pružanje tekućeg ili drugog računa pasive i povezanih usluga kao što su upravljanje gotovinom, međunarodni prijenosi novčanih sredstava, obračun čekova, prolazni računi te usluge deviznog poslovanja;
 - (b) odnosi između i unutar kreditnih institucija te financijskih institucija uključujući kada se slične usluge pružaju putem institucije korespondenta instituciji respondenta te uključujući odnose uspostavljene za transakcije vrijednosnim papirima ili prijenos novčanih sredstava;
9. „politički izložena osoba” znači fizička osoba kojoj je provjerena ili su joj bile povjerene istaknute javne funkcije te obuhvaća sljedeće:
- (a) šefove država, šefove vlada, ministre i zamjenike ili pomoćnike ministara;
 - (b) zastupnike u parlamentima ili u sličnim zakonodavnim tijelima;
 - (c) članove upravnih tijela političkih stranaka;
 - (d) članove vrhovnih sudova, ustavnih sudova ili drugih sudskih tijela visoke razine čije odluke ne podliježu daljnjim žalbama, osim u iznimnim okolnostima;
 - (e) članove revizorskih sudova ili odbora središnjih banaka;
 - (f) veleposlanike, otpravnike poslova i visoko rangirane časnike u oružanim snagama;
 - (g) članove administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela poduzeća u vlasništvu države;
 - (h) direktore, zamjenike direktora i članove odbora ili ekvivalentne funkcije međunarodne organizacije.
- Nijedna od javnih funkcija navedenih u točkama od (a) do (h) ne shvaća se kao da obuhvaća dužnosnike srednjeg ranga ili niže dužnosnike;
10. „članovi obitelji” uključuje sljedeće:
- (a) bračnog druga ili osobu koja se smatra ekvivalentom bračnog druga politički izložene osobe;
 - (b) djecu i njihove bračne drugove ili osobe koje se smatraju ekvivalentom bračnog druga politički izložene osobe;
 - (c) roditelje politički izložene osobe;

11. „osobe za koje se zna da su bliski suradnici” znači:
 - (a) fizičke osobe za koje je poznato da imaju zajedničko stvarno vlasništvo nad pravnim subjektima ili pravnim aranžmanima ili bilo koje druge bliske poslovne odnose s politički izloženom osobom;
 - (b) fizičke osobe koje su jedini stvarni vlasnici pravnog subjekta ili pravnog aranžmana za koji je poznato da je stvoren za *de facto* dobrobit politički izložene osobe;
12. „više rukovodstvo” znači službenik ili zaposlenik s dovoljno znanja o izloženosti institucije riziku od pranja novca i financiranja terorizma te odgovarajuće razine da donosi odluke koje utječu na njezinu izloženost riziku te ne treba, u svim slučajevima, biti član upravnog odbora;
13. „poslovni odnos” znači poslovni, profesionalni ili komercijalni odnos koji je povezan s profesionalnim aktivnostima obveznika i od kojeg se očekuje, u vrijeme uspostave kontakta, da ima element trajnosti;
14. „usluge igara na sreću” znači usluga koja uključuje stavljanje uloga s novčanom vrijednošću na igre na sreću, uključujući one s elementom vještine kao što su lutrije, kasino-igre, pokeraške igre i oklade koje se igraju na fizičkoj lokaciji ili na daljinu putem bilo kojih sredstava, elektroničkim sredstvima ili bilo kojom drugom komunikacijskom tehnologijom te na individualni zahtjev primatelja usluga;
15. „grupa” znači grupa društava koja se sastoji od matičnog društva, društava kćeri i subjekata u kojima matično društvo ili društva kćeri sudjeluju, kao i poduzeća koja su međusobno povezana vezom u smislu članka 22. Direktive 2013/34/EU;
16. „elektronički novac” znači elektronički novac kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2009/110/EZ;
17. „fiktivna banka” znači kreditna institucija ili financijska institucija ili institucija koja provodi aktivnosti ekvivalentne onima koje provode kreditne institucije ili financijske institucije, osnovana na području nadležnosti u kojoj nije fizički prisutna te nema stvarnog vodstva ni uprave i koja nije povezana s uređenom financijskom grupom.

Članak 4.

1. Države članice, u skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika, osiguravaju da područje primjene ove Direktive obuhvaća, u cijelosti ili djelomično, i profesije i kategorije poduzeća, koji nisu obveznici iz članka 2. stavka 1., a koje se bave aktivnostima za koje je osobito vjerojatno da će se upotrebljavati za potrebe pranja novca ili financiranja terorizma.
2. Kada država članica proširi područje primjene ove Direktive i na druge profesije ili kategorije poduzeća osim onih iz članka 2. stavka 1., ona o tome obavješćuje Komisiju.

Članak 5.

Države članice mogu donijeti ili zadržati na snazi strože odredbe u području koji obuhvaća ova Direktiva u svrhu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma, u granicama prava Unije.

ODJELJAK 2.

Procjena rizika

Članak 6.

1. Komisija provodi procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim aktivnostima.

U tu svrhu Komisija do 26. lipnja 2017. sastavlja izvješće u kojemu se utvrđuju, analiziraju i ocjenjuju ti rizici na razini Unije. Nakon toga, Komisija ažurira svoje izvješće svake dvije godine ili češće, prema potrebi.

2. Izvješće iz prvog stavka 1. obuhvaća barem sljedeće:
 - (a) područja unutarnjeg tržišta koja su najviše izložena riziku;

- (b) rizike povezane sa svakim relevantnim sektorom;
- (c) najraširenija sredstva kojima se kriminalci koriste za pranje nezakonitih imovinskih koristi.
3. Komisija osigurava da izvješće iz stavka 1. bude dostupno državama članicama i obveznicima kako bi im pomogla u prepoznavanju i razumijevanju rizika od pranja novca i financiranja terorizma te upravljanju njima i njihovom smanjivanju i kako bi omogućila drugim dionicima, uključujući nacionalne zakonodavce, Europski parlament, europska nadzorna tijela te predstavnike iz FOJ-eva da bolje razumiju rizike.
4. Komisija daje državama članicama preporuke o mjerama primjerenima za rješavanje utvrđenih rizika. Ako države članice u svojim nacionalnim režimima SPNFT-a odluče ne primijeniti bilo koju od preporuka, o tome obavješćuju Komisiju i pružaju obrazloženje za takvu odluku.
5. Do 26. prosinca 2016. europska nadzorna tijela putem Zajedničkog odbora donose mišljenje o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na financijski sektor Unije („zajedničko mišljenje“). Nakon toga europska nadzorna tijela putem Zajedničkog odbora donose mišljenje svake dvije godine.
6. Prilikom provođenja procjene iz stavka 1. Komisija organizira posao na razini Unije, uzima u obzir zajednička mišljenja iz stavka 5. i uključuje stručnjake iz država članica u području SPNFT-a, predstavnike FOJ-eva te prema potrebi druga tijela na razini Unije. Komisija osigurava da zajednička mišljenja budu dostupna državama članicama i obveznicima kako bi im pomogla utvrditi rizik od pranja novca i financiranja terorizma, upravljati njime i smanjiti ga.
7. Svake dvije godine ili češće, ako je to potrebno, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o nalazima redovitih procjena rizika i djelovanju poduzetom na temelju tih nalaza.

Članak 7.

1. Svaka država članica poduzima primjerene korake kako bi prepoznala, procijenila, razumjela i smanjila rizike od pranja novca i financiranja terorizma koji na nju utječu, kao i sva druga pitanja koja se tiču zaštite podataka u tom pogledu. Tu procjenu rizika ona održava ažuriranom.
2. Svaka država članica imenuje tijelo ili uspostavlja mehanizam kojim koordinira nacionalni odgovor na rizike iz stavka 1. O identitetu tog tijela ili opisu mehanizma obavješćuje se Komisiju, europska nadzorna tijela te ostale države članice.
3. U provođenju procjena rizika iz stavka 1. ovog članka države članice upotrebljavaju nalaze izvješća iz članka 6. stavka 1.
4. U pogledu procjene rizika iz stavka 1., svaka država članica:
- (a) koristi ju kako bi unaprijedila svoj režim za SPNFT, osobito utvrđivanjem područja u kojima obveznici trebaju primjenjivati pojačane mjere i, prema potrebi, utvrđivanjem mjera koje treba poduzeti;
 - (b) prema potrebi utvrđuje sektore ili područja manjeg ili većeg rizika od pranja novca i financiranja terorizma;
 - (c) koristi ju kao pomoćno sredstvo za dodjelu i određivanje prioriternih resursa za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma;
 - (d) koristi ju kako bi se osigurala da su utvrđena primjerena pravila za svaki sektor ili područje, u skladu s rizicima od pranja novca i financiranja terorizma;
 - (e) odmah stavlja prikladne informacije na raspolaganje obveznicima kako bi olakšala njihovo provođenje procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

5. Države članice rezultate svojih procjena rizika stavljaju na raspolaganje Komisiji, europskim nadzornim tijelima i drugim državama članicama.

Članak 8.

1. Države članice osiguravaju da obveznici poduzmu odgovarajuće korake za utvrđivanje i procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma uzimajući u obzir čimbenike rizika uključujući one koji se odnose na njihove stranke, zemlje ili geografska područja, proizvode, usluge, transakcije ili kanale dostave. Ti su koraci razmjerni prirodi i veličini obveznika.

2. Procjene rizika iz stavka 1. dokumentiraju se, ažuriraju i stavljaju na raspolaganje relevantnim dotičnim nadležnim i samoregulatornim tijelima. Nadležna tijela mogu odlučiti da pojedinačne dokumentirane procjene rizika nisu potrebne ako su određeni rizici, karakteristični za sektor, jasni i shvaćeni.

3. Države članice osiguravaju da obveznici imaju uspostavljene politike, kontrole i postupke za smanjivanje i djelotvorno upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma utvrđenima na razini Unije, na razini država članica i na razini obveznika. Te politike, kontrole i postupci moraju biti razmjerni prirodi i veličini obveznika.

4. Politike, kontrole i postupci iz stavka 3. uključuju:

(a) razvoj unutarnjih politika, kontrola i postupaka, uključujući modele praksi upravljanja rizikom, dubinsku analizu stranke, izvješćivanje, vođenje evidencije, unutarnju kontrolu, upravljanje usklađenošću, uključujući, kada je primjereno veličini i prirodi posla, imenovanje službenika za usklađenost na upravljačkoj razini, i provjeru zaposlenika;

(b) ako je prikladno s obzirom na veličinu i prirodu posla, neovisnu revizorsku funkciju za testiranje unutarnjih politika, kontrola i postupaka iz točke (a).

5. Države članice zahtijevaju od obveznika da pribave odobrenje svojeg višeg rukovodstva za politike, kontrole i postupke koje provode te da prate i pojačavaju poduzete mjere, prema potrebi.

ODJELJAK 3.

Politika u pogledu trećih zemalja

Članak 9.

1. Treće zemlje i jurisdikcije koje imaju strateške nedostatke u svojim nacionalnim režimima SPNFT-a koji predstavljaju značajne prijetnje financijskom sustavu Unije („visokorizične treće zemlje”) utvrđuju se da bi se zaštitilo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 64. radi utvrđivanja visokorizičnih trećih zemalja, uzimajući u obzir strateške nedostatke, posebno u vezi s:

(a) pravnim i institucijskim okvirom SPNFT-a treće zemlje, posebno:

i. kriminalizacijom pranja novca i financiranja terorizma;

ii. mjerama povezanim s dubinskom analizom stranke;

iii. zahtjevima povezanim s vođenjem evidencije; i

iv. zahtjevima za prijavljivanje sumnjivih transakcija;

(b) ovlastima i postupcima nadležnih tijela trećih zemalja za svrhe borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma;

(c) djelotvornošću sustava SPNFT-a u rješavanju rizika od pranja novca ili financiranja terorizma treće zemlje.

3. Delegirani akti iz stavka 2. donose se u roku od mjesec dana nakon utvrđivanja strateških nedostataka iz tog stavka.
4. Komisija prema potrebi prilikom izrade delegiranih akata iz stavka 2. uzima u obzir relevantne evaluacije, procjene ili izvješća koje su sastavile međunarodne organizacije i stručnjaci zaduženi za određivanje standarda nadležni u području sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma u vezi s rizicima koje predstavljaju pojedine treće zemlje.

POGLAVLJE II.

DUBINSKA ANALIZA STRANKE

ODJELJAK 1.

Opće odredbe

Članak 10.

1. Države članice zabranjuju svojim kreditnim institucijama i financijskim institucijama vođenje anonimnih računa ili anonimnih štednih knjižica. Države članice u svakom slučaju zahtijevaju da se vlasnici i korisnici postojećih anonimnih računa ili anonimnih štednih knjižica podvrgnu mjerama dubinske analize stranke što je prije moguće, a u svakom slučaju prije bilo kakve upotrebe takvih računa ili štednih knjižica.
2. Države članice poduzimaju mjere za sprečavanje zlorabe dionica koje glase na donositelja i isprava o vlasništvu dionica koje glase na donositelja.

Članak 11.

Države članice osiguravaju da obveznici primjenjuju mjere dubinske analize stranke u sljedećim okolnostima:

- (a) prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa;
- (b) prilikom izvršavanja povremene transakcije koja:
 - i. iznosi 15 000 EUR ili više, bez obzira obavlja li se transakcija u obliku jedne operacije ili više operacija koje se čine povezanima; ili
 - ii. predstavlja prijenos novčanih sredstava definiran s članku 3. točki 9. Uredbe (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, koja premašuje iznos od 1 000 EUR;
- (c) u slučaju osoba koje trguju robom, prilikom obavljanja povremenih gotovinskih transakcija u iznosu od 10 000 EUR ili više, bez obzira obavlja li se transakcija u obliku jedne operacije ili više operacija koje se čine povezanima;
- (d) za pružatelje usluga igara na sreću, prilikom preuzimanja dobitaka, stavljanja uloga ili u oba slučaja, prilikom izvršavanja transakcija u iznosu od 2 000 EUR ili više, bez obzira obavlja li se transakcija u obliku jedne operacije ili više operacija koje se čine povezanima;
- (e) kada postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma, bez obzira na sva moguća odstupanja, izuzeća ili pragove;
- (f) kada postoje sumnje u istinitost ili primjerenost prethodno dobivenih identifikacijskih podataka o stranci.

Članak 12.

1. Odstupajući od članka 13. prvog podstavka, točaka (a), (b) i (c), i članka 14. te na temelju primjerene procjene rizika koja pokazuje nizak rizik, država članica može dopustiti obveznicima da ne primjenjuju određene mjere dubinske analize stranke u pogledu elektroničkog novca ako su ispunjeni svi od sljedećih uvjeta za smanjivanje rizika:

- (a) platni instrument ne može se ponovno puniti ili ima mjesečni prag za platne transakcije od 250 EUR koji se može upotrebljavati isključivo u toj državi članici;
- (b) najviši iznos pohranjen elektronički ne premašuje 250 EUR;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1781/2006 (vidjeti str. 1. ovoga Službenog lista).

- (c) platni instrument upotrebljava se isključivo za kupnju robe ili usluga;
- (d) na platni instrument ne može se pohraniti anonimni elektronički novac;
- (e) izdavatelj provodi dostatno praćenje transakcija ili poslovnog odnosa kako bi omogućio otkrivanje neobičnih ili sumnjivih transakcija.

Za potrebe prvog podstavka točke (b) država članica može povisiti prag do maksimalnog iznosa od 500 EUR za platne instrumente koji se mogu upotrebljavati u isključivo toj državi članici.

2. Države članice osiguravaju da predviđeno odstupanje iz stavka 1. nije primjenjivo u slučaju iskupa u gotovini ili podizanja gotovine u novčanoj vrijednosti elektroničkog novca ako isplaćeni iznos premašuje 100 EUR.

Članak 13.

1. Mjere dubinske analize stranke obuhvaćaju:

- (a) identifikaciju stranaka i provjeru identiteta stranaka na temelju dokumenata, podataka ili informacija dobivenih iz pouzdanog i neovisnog izvora;
- (b) identifikaciju stvarnog vlasnika i poduzimanje odgovarajućih mjera za provjeru identiteta te osobe kako bi se obveznik mogao uvjeriti da zna tko je stvarni vlasnik, uključujući, u pogledu pravnih osoba, trustove, trgovačka društva, zaklade i slične pravne aranžmane, poduzimajući mjere potrebne za razumijevanje vlasničke i kontrolne strukture stranke;
- (c) procjenjivanje i, kada je potrebno, prikupljanje informacija o svrsi i namjeni poslovnog odnosa;
- (d) provođenje stalnog praćenja poslovnih odnosa, uključujući i kontrolu transakcija tijekom poslovnog odnosa kako bi se osiguralo da su transakcije koje se obavljaju u skladu sa saznanjima dotičnog obveznika o stranci, poslovnom profilu i profilu rizika te, prema potrebi, izvoru novčanih sredstava i osiguravanju ažuriranja dokumentacije, podataka ili informacija koje se vode.

Pri provedbi mjera iz prvog podstavka, točaka (a) i (b), obveznici također provjeravaju je li svaka osoba koja tvrdi da djeluje u ime stranke za to i ovlaštena te identificiraju i provjeravaju identitet te osobe.

2. Države članice osiguravaju da obveznici primjenjuju sve zahtjeve dubinske analize stranke utvrđene u stavku 1. Međutim, obveznici mogu odrediti opseg takvih mjera na temelju procjene rizika.

3. Države članice od obveznika zahtijevaju da prilikom procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma uzmu u obzir barem varijable iz Priloga I.

4. Države članice osiguravaju da obveznici mogu pokazati nadležnim tijelima ili samoregulatornim tijelima da su mjere primjerene s obzirom na rizik od pranja novca i financiranja terorizma koji je utvrđen.

5. Za životno osiguranje i druge usluge osiguranja povezane s ulaganjima, države članice osiguravaju da, uz mjere dubinske analize stranke koje su potrebne za stranku i stvarnog vlasnika, kreditne institucije i financijske institucije provode sljedeće mjere dubinske analize stranke na korisnicima životnog osiguranja i drugih polica osiguranja povezanih s ulaganjima, čim su korisnici identificirani ili imenovani:

- (a) u slučaju korisnika koji su identificirani kao posebno imenovane osobe ili pravni aranžmani, koji preuzimaju ime osobe;
- (b) u slučaju korisnika koji su određeni karakteristikama ili skupinom ili na drugi način, dobivanje dovoljno informacija koje se tiču tih korisnika kako bi osigurale kreditnim institucijama ili financijskoj instituciji da će moći utvrditi identitet korisnika u vrijeme isplate.

U pogledu prvog podstavka, točaka (a) i (b), provjera identiteta korisnika obavlja se u vrijeme isplate. U slučaju dodjele, u cijelosti ili djelomično, životnog osiguranja ili drugih usluga povezanih s ulaganjem trećoj osobi, kreditne institucije i financijske institucije svjesne dodjele identificiraju stvarnog vlasnika u vrijeme dodjele fizičkoj ili pravnoj osobi ili pravnom aranžmanu koji prima u vlastitu korist vrijednost dodijeljene police.

6. U slučaju korisnika trustova ili sličnih pravnih aranžmana koji su određeni specifičnim karakteristikama ili skupinom, obveznik pribavlja dovoljno informacija u pogledu korisnika kako bi obveznik bio siguran da će moći utvrditi identitet korisnika u vrijeme isplate ili u trenutku kada korisnik odluči iskoristiti dodijeljena prava.

Članak 14.

1. Države članice zahtijevaju da se provjera identiteta stranke i stvarnog vlasnika obavlja prije uspostave poslovnog odnosa ili izvršavanja transakcije.

2. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu dopustiti da se provjera identiteta stranke i stvarnog vlasnika obavi tijekom uspostave poslovnog odnosa ako je to potrebno kako ne bi došlo do prekida uobičajenog poslovanja i u slučaju gdje je rizik od pranja novca i financiranja terorizma nizak. U takvim situacijama spomenuti postupci provode se što je prije moguće nakon prvog kontakta.

3. Odstupajući od stavka 1., države članice mogu dopustiti otvaranje računa u kreditnoj instituciji ili financijskoj instituciji, uključujući račune koji omogućuju transakcije s prenosivim vrijednosnim papirima, pod uvjetom da postoje odgovarajući zaštitni mehanizmi koji osiguravaju da stranke ili netko u njihovo ime ne provodi transakcije dok nije postignuta potpuna usklađenost s zahtjevima za dubinsku analizu stranke utvrđenima u članku 13. stavku 1. prvom podstavku točkama (a) i (b).

4. Države članice zahtijevaju da obveznik koji nije u mogućnosti ispuniti zahtjeve za dubinsku analizu stranke utvrđene u članku 13. stavku 1. prvom podstavku točkama (a), (b) ili (c) ne obavlja transakcije putem bankovnog računa, ne uspostavlja poslovne odnose niti obavlja transakcije i da prekine poslovni odnos te razmotri izradu prijave o sumnjivoj transakciji FOJ-u u vezi sa strankom u skladu s člankom 33.

Države članice ne primjenjuju prvi podstavak na javne bilježnike, druge neovisne pravne stručnjake, revizore, vanjske računovođe i porezne savjetnike isključivo u mjeri u kojoj te osobe utvrđuju pravni položaj svojih stranaka ili obavljaju zadaće obrane ili zastupanja tih stranaka u sudskim postupcima ili u vezi sa sudskim postupcima, uključujući davanje savjeta o pokretanju ili izbjegavanju takvih postupaka.

5. Države članice zahtijevaju da obveznici ne primjenjuju mjere dubinske analize stranke samo na sve nove stranke, već i pravodobno na postojeće stranke na temelju procjene rizika, povremeno i uključujući kada se promijene relevantne okolnosti stranke.

ODJELJAK 2.

Pojednostavnjeni postupak dubinske analize STRANKE

Članak 15.

1. Kada država članica ili obveznik utvrdi područja nižeg rizika, ta država članica može dopustiti obveznicima primjenu mjera pojednostavnjenog postupka dubinske analize stranke.

2. Prije primjene mjera pojednostavnjenog postupka dubinske analize stranke obveznici osiguravaju da poslovni odnos ili transakcija predstavljaju niži stupanj rizika.

3. Države članice osiguravaju da obveznici provode dostatno praćenje transakcija i poslovnih odnosa kako bi omogućili otkrivanje neobičnih ili sumnjivih transakcija.

Članak 16.

Kada procjenjuju rizike od pranja novca i financiranja terorizma koji se odnose na vrste stranaka, geografska područja, određene proizvode, usluge, transakcije ili kanale dostave, države članice i obveznici uzimaju u obzir barem čimbenike situacija potencijalno nižeg rizika iz Priloga II.

Članak 17.

Europska nadzorna tijela do 26. lipnja 2017. izdaju smjernice namijenjene nadležnim tijelima te kreditnim institucijama i financijskim institucijama u skladu s člankom 16. uredbi (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010 o čimbenicima rizika koje treba uzeti u obzir i mjerama koje treba poduzeti u situacijama u kojima su primjerene pojednostavljene mjere dubinske analize stranke. Posebno se vodi računa o prirodi i veličini poslovanja te, ako je primjereno i razmjerno, utvrđuju se posebne mjere.

ODJELJAK 3.**Postupak pojačane dubinske analize stranke****Članak 18.**

1. U slučajevima iz članaka od 19. do 24. i prilikom surađivanja s fizičkim osobama ili pravnim subjektima sa sjedištem u trećim zemljama koje je Komisija utvrdila kao visokorizične treće zemlje, kao i u drugim slučajevima višeg rizika koje su utvrdile države članice ili obveznici, države članice zahtijevaju od obveznika primjenu pojačanih mjera dubinske analize stranke kako bi na odgovarajući način upravljale tim rizikom te ga primjereno smanjile.

Pojačane mjere dubinske analize stranke ne moraju se automatski primijeniti u odnosu na podružnice i društva kćeri koje su u većinskom vlasništvu obveznika s poslovnim nastanom u Uniji koji se nalaze u visokorizičnim trećim zemljama ako su te podružnice ili društva kćeri u većinskom vlasništvu potpuno usklađene s politikama i postupcima grupe u skladu s člankom 45. Države članice osiguravaju da te slučajeve rješavaju obveznici upotrebom pristupa koji se temelji na riziku.

2. Države članice zahtijevaju od obveznika da ispituju, koliko je razumno moguće, pozadinu i svrhu svih kompleksnih te neobično velikih transakcija i svih neobičnih uzoraka transakcija, koje nemaju nikakvu očitu ekonomsku ili zakonitu svrhu. Osobito, obveznici povisuju razinu i prirodu praćenja poslovnog odnosa kako bi odredile jesu li te transakcije ili aktivnosti sumnjive.

3. Kada procjenjuju rizik od pranja novca i financiranja terorizma, države članice i obveznici uzimaju u obzir barem čimbenike situacija potencijalno višeg rizika iz Priloga III.

4. Europska nadzorna tijela do 26. lipnja 2017. izdaju smjernice namijenjene nadležnim tijelima i kreditnim institucijama i financijskim institucijama u skladu s člankom 16. uredbi (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010 o čimbenicima rizika koje treba uzeti u obzir i mjerama koje treba poduzeti u situacijama u kojima su primjerene pojačane mjere dubinske analize stranke. Posebno se vodi računa o prirodi i veličini poslovanja te gdje je primjereno i razmjerno, utvrđuju se posebne mjere.

Članak 19.

U pogledu prekograničnih korespondentnih odnosa s respondentnim institucijama iz trećih zemalja, države članice, uz mjere dubinske analize stranke utvrđene u članku 13., zahtijevaju od svojih kreditnih institucija i financijskih institucija da:

- (a) prikupe dovoljno informacija o respondentnoj instituciji radi potpunog razumijevanja prirode njezina poslovanja i radi utvrđivanja iz javno dostupnih informacija ugleda institucije i kvalitete nadzora poslovanja;
- (b) procijene kontrole SPNFT-a respondentne institucije;
- (c) prije uspostave novih korespondentnih odnosa pribave odobrenje višeg rukovodstva;
- (d) dokumentiraju odgovornosti svake institucije;
- (e) se uvjere, povezano s prolaznim računima, da je respondentna institucija obavila provjeru identiteta stranaka te da kontinuirano provodi dubinsku analizu stranaka koje imaju izravan pristup računima korespondentne institucije te da na zahtjev može korespondentnoj instituciji pružiti relevantne podatke u vezi s dubinskom analizom stranke.

Članak 20.

U pogledu transakcija ili poslovnih odnosa s politički izloženim osobama, države članice, uz mjere dubinske analize stranke utvrđene člankom 13., zahtijevaju od obveznika da:

- (a) imaju uspostavljene odgovarajuće sustave za upravljanje rizikom, uključujući postupke koji se temelje na procjeni rizika, za utvrđivanje je li stranka ili stvarni vlasnik stranke politički izložena osoba;
- (b) u slučaju poslovnih odnosa s politički izloženim osobama, primjenjuju sljedeće mjere:
 - i. pribave odobrenje višeg rukovodstva za uspostavu ili nastavak poslovnih odnosa s takvim osobama;
 - ii. poduzmu odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora bogatstva i izvora novčanih sredstava koja su uključena u poslovni odnos ili transakciju s takvim osobama;
 - iii. obavljaju pojačano trajno praćenje tih poslovnih odnosa.

Članak 21.

Države članice zahtijevaju od obveznika da poduzmu razumne mjere da utvrde jesu li korisnici polica životnog osiguranja ili drugih polica osiguranja povezanih s ulaganjem i/ili, gdje je potrebno, stvarni vlasnik korisnika politički izložene osobe. Te mjere poduzimaju se najkasnije u vrijeme isplate ili u vrijeme potpune ili djelomične dodjele police. Kada se utvrde viši rizici, države članice uz primjenu normalnih mjera dubinske analize stranke utvrđenih člankom 13. zahtijevaju od obveznika da:

- (a) obavijeste više rukovodstvo prije isplate prihoda police;
- (b) temeljito prouče cijeli poslovni odnos s ugovarateljem osiguranja.

Članak 22.

Kada je politički izloženoj osobi više nije povjerena istaknuta javna funkcija u državi članici ili trećoj zemlji ili istaknuta javna funkcija u međunarodnoj organizaciji, od obveznika se zahtijeva da u razdoblju od najmanje 12 mjeseci uzimaju u obzir kontinuirani rizik koji predstavlja ta osoba i primjenjuju prikladne mjere na temelju procjene rizika sve dok se više ne bude smatralo da ta osoba predstavlja daljnji rizik specifičan za politički izložene osobe.

Članak 23.

Mjere iz članka 20. i 21. također se primjenjuju na članove obitelji ili na osobe za koje se zna da su bliski suradnici politički izloženih osoba.

Članak 24.

Države članice zabranjuju kreditnim institucijama i financijskim institucijama da uspostave ili održavaju korespondentne odnose s fiktivnom bankom. One zahtijevaju da te institucije poduzmu odgovarajuće mjere kako bi osigurale da ne ulaze u ili ne održavaju korespondentne odnose s kreditnom institucijom ili financijskom institucijom za koju se zna da dopušta da se njezinim računima koristi fiktivna banka

ODJELJAK 4.

Obavljanje zadaća od strane trećih osoba

Članak 25.

Države članice mogu dopustiti obveznicima oslanjanje na treće osobe u ispunjavanju zahtjeva dubinske analize stranaka utvrđenih u članku 13. stavku 1. prvom podstavku, točkama (a), (b) i (c). Međutim, krajnja odgovornost za ispunjavanje tih zahtjeva i nadalje leži na obvezniku koji se oslanja na treću osobu.

Članak 26.

1. Za potrebe ovog odjeljka „treće osobe” znači obveznici navedeni u članku 2., njihove organizacije članice ili udruženja tih obveznika ili druge institucije ili osobe koje se nalaze u državi članici ili trećoj zemlji:

- (a) koji primjenjuju zahtjeve dubinske analize stranke i zahtjeve za vođenje evidencije koji su usklađeni s onima koji su utvrđeni u ovoj Direktivi; i
- (b) čija se usklađenost sa zahtjevima iz ove Direktive nadzire na način koji je u skladu s poglavljem VI. odjeljkom 2.

2. Države članice zabranjuju obveznicima oslanjanje na treće osobe sa sjedištem u visokorizičnim trećim zemljama. Države članice mogu podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu obveznika sa sjedištem u Uniji izuzeti od te zabrane ako se te podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu u potpunosti pridržavaju politika i postupaka unutar grupe u skladu s člankom 45.

Članak 27.

1. Države članice osiguravaju da obveznici od treće osobe na koju se oslanjaju dobiju potrebne informacije koje se tiču zahtjeva dubinske analize stranke utvrđenih u članku 13. stavku 1. prvom podstavku, točkama (a), (b) i (c).

2. Države članice osiguravaju da obveznici kojima se stranka upućuje poduzmu odgovarajuće korake kako bi osigurali da treća osoba na zahtjev odmah prosljedi relevantne preslike identifikacijskih podataka i podataka o provjeri te drugu relevantnu dokumentaciju o identitetu stranke ili stvarnog vlasnika.

Članak 28.

Države članice osiguravaju da nadležno tijelo matične države članice (za politike i postupke grupe) i nadležno tijelo države članice domaćina (za podružnice i društva kćeri) mogu smatrati da je obveznik usklađen s odredbama donesenima u skladu s člancima 26. i 27. putem svojeg programa grupe, kada su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) obveznik se oslanja na informacije koje pruža treća osoba koja je dio iste grupe;
- (b) ta grupa primjenjuje mjere dubinske analize stranke, pravila o vođenju evidencije i programe protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu s ovom Direktivom ili ekvivalentnim pravilima;
- (c) djelotvornu provedbu zahtjeva iz točke (b) nadzire na razini grupe nadležno tijelo matične države članice ili treće zemlje.

Članak 29.

Ovaj odjeljak ne primjenjuje se na odnose eksternalizacije ili zastupničke odnose ako se na temelju ugovornog aranžmana pružatelj eksternaliziranih aktivnosti ili zastupnik treba smatrati dijelom obveznika.

POGLAVLJE III.

INFORMACIJE O STVARNOM VLASNIŠTVU

Članak 30.

1. Države članice osiguravaju da se od poslovnih i drugih pravnih subjekata registriranih na njihovu državnom području zahtijeva da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovu stvarnom vlasništvu, kao i detalje o korisničkim udjelima koje posjeduju.

Države članice osiguravaju da su ti subjekti obveznicima dužni pružiti, osim informacija o njihovu pravnom vlasniku, informacije o stvarnom vlasniku kada obveznici provode mjere dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.

2. Države članice zahtijevaju da nadležna tijela i FOJ-evi mogu pravodobno pristupiti informacijama iz stavka 1.
3. Države članice osiguravaju da se informacije iz stavka 1. čuvaju u središnjem registru u svakoj državi članici, na primjer u trgovačkom registru, registru trgovačkih društava kako je navedeno u članku 3. Direktive 2009/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili javnom registru. Države članice obavješćuju Komisiju o značajkama tih nacionalnih mehanizama. Informacije o stvarnom vlasništvu sadržane u toj bazi podataka mogu se prikupljati u skladu s nacionalnim sustavima.
4. Države članice zahtijevaju da su informacije koje se čuvaju u središnjem registru iz stavka 3. odgovarajuće, točne i ažurirane.
5. Države članice osiguravaju da su informacije o stvarnom vlasništvu u svim slučajevima dostupne:
 - (a) nadležnim tijelima i FOJ-evima bez ikakvog ograničenja;
 - (b) obveznicima, u okviru dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.;
 - (c) svim osobama ili organizacijama koje mogu dokazati legitimni interes.Osobe ili organizacije iz točke (c) imaju pristup barem imenu, mjesecu i godini rođenja, nacionalnosti i zemlji boravišta stvarnog vlasnika te prirodi i opsegu vlasničkog udjela koji drži.
6. U središnjem registru iz stavka 3. osigurava se da nadležna tijela i FOJ-evi imaju pravodoban i neograničen pristup, bez upozoravanja dotičnog subjekta. U njemu se također obveznicima osigurava pravodoban pristup prilikom provođenja mjera dubinske analize stranke.
7. Države članice osiguravaju da nadležna tijela i FOJ-evi mogu pravodobno pružiti informacije iz stavaka 1. i 3. nadležnim tijelima i FOJ-evima drugih država članica.
8. Države članice zahtijevaju da se obveznici ne oslanjaju isključivo na središnji registar iz stavka 3. za potrebe ispunjavanja zahtjeva dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II. Ti se zahtjevi ispunjavaju upotrebom pristupa koji se temelji na procjeni rizika.
9. Države članice mogu u iznimnim okolnostima na pojedinačnoj osnovi predvidjeti izuzeće u pogledu pristupa iz stavka 5. točaka (b) i (c) svim informacijama ili jednom dijelu informacija o stvarnom vlasništvu ako bi takav pristup izložio stvarnog vlasnika riziku od prijevare, otmice, ucjene, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili iz drugih razloga poslovno nesposoban. Izuzeća dopuštena u skladu s ovim stavkom ne primjenjuju se na kreditne institucije i financijske institucije ni na obveznike iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočke (b) koji su javni službenici.
10. Do 26. lipnja 2019. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu se procjenjuju uvjeti i tehničke specifikacije i postupci za osiguravanje sigurne i učinkovite međupovezanosti središnjih registara iz stavka 3. putem središnje europske platforme uspostavljene člankom 4.a stavkom 1. Direktive 2009/101/EZ. Prema potrebi to izvješće mora biti popraćeno zakonodavnim prijedlogom.

Članak 31.

1. Države članice zahtijevaju da upravitelji svakog ekspresnog trusta kojim se upravlja prema njihovu zakonodavstvu dobiju i zadrže odgovarajuće, točne i aktualne informacije o stvarnom vlasništvu koje se tiču trusta. Te informacije uključuju identitet:
 - (a) osnivača;
 - (b) upravitelja ili više njih;
 - (c) zaštitnika (ako postoji);

⁽¹⁾ Direktiva 2009/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih strana, države članice zahtijevaju za trgovačka društva u smislu članka 48. stavka 2. Ugovora, s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera (SL L 258, 1.10.2009., str. 11.).

- (d) korisnika ili skupine korisnika; i
- (e) svih drugih fizičkih osoba koje imaju djelotvornu kontrolu nad trustom.
2. Države članice osiguravaju da upravitelji pravovremeno obznane svoj status i pruže informacije iz stavka 1. obveznicima kada upravitelj, u svojstvu upravitelja, zasnjuje poslovni odnos ili provede povremenu transakciju iznad pragova utvrđenih u članku 11. točkama (b), (c) i (d).
3. Države članice zahtijevaju da nadležna tijela i FOJ-evi mogu pravodobno pristupiti informacijama iz stavka 1.
4. Države članice zahtijevaju da se informacije iz stavka 1. čuvaju u središnjem registru kada se trustom stvaraju porezne posljedice. U središnjem registru osigurava se da nadležna tijela i FOJ-evi imaju pravodoban i neograničen pristup, bez upozoravanja stranaka dotičnog trusta. Također se može obveznicima osigurati pravodoban pristup u okviru dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II. Države članice obavješćuju Komisiju o značajkama tih nacionalnih mehanizama.
5. Države članice zahtijevaju da su informacije koje se čuvaju u središnjem registru iz stavka 4. odgovarajuće, točne i ažurirane.
6. Države članice osiguravaju da se obveznici ne oslanjaju isključivo na središnji registar iz stavka 4. za potrebe ispunjavanja zahtjeva dubinske analize stranke utvrđenih u poglavlju II. Ti se zahtjevi ispunjavaju upotrebom pristupa koji se temelji na procjeni rizika.
7. Države članice osiguravaju da nadležna tijela i FOJ-evi mogu pravovremeno pružiti informacije iz stavaka 1. i 4. nadležnim tijelima i FOJ-evima drugih država članica.
8. Države članice osiguravaju da se mjere predviđene u ovom članku primjenjuju na druge vrste pravnih aranžmana koji imaju strukturu ili funkciju sličnu trustovima.
9. Do 26. lipnja 2019. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu se procjenjuju uvjeti i tehničke specifikacije i postupci za osiguravanje sigurne i učinkovite međupovezanosti središnjih registara. Prema potrebi to izvješće mora biti popraćeno zakonodavnim prijedlogom.

POGLAVLJE IV.

OBVEZE PRIJAVLJIVANJA

ODJELJAK 1.

Opće odredbe

Članak 32.

1. Svaka država članica osniva FOJ radi sprečavanja, otkrivanja i učinkovite borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma.
2. Države članice pismeno obavješćuju Komisiju o nazivu i adresi relevantnih FOJ-eva.
3. Svaki je FOJ operativno neovisan i samostalan, što znači da ima ovlast i kapacitet za slobodno obavljanje svojih funkcija, uključujući mogućnost da donosi samostalne odluke u pogledu analiziranja, traženja i širenja određenih informacija. FOJ je kao središnja nacionalna jedinica odgovoran za primanje i analiziranje prijave sumnjivih transakcija i drugih informacija od važnosti za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. FOJ je odgovoran za distribuciju rezultata svoje analize i svih dodatnih relevantnih informacija nadležnim tijelima kad postoje osnove sumnje na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. On mora biti u mogućnosti dobiti relevantne dodatne informacije od obveznika.

Države članice pružaju svojim FOJ-evima odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća.

4. Države članice osiguravaju svojim FOJ-evima izravni ili neizravni te pravodobni pristup financijskim i administrativnim podacima te podacima tijela za izvršavanje zakona koji su im potrebni za uspješno obavljanje zadaća. FOJ-evi moraju moći odgovoriti na zahtjeve za informacijama nadležnih tijela u svojim državama članicama kada su ti zahtjevi za informacijama potaknuti sumnjom koja se odnosi na pranje novca, povezana predikatna kaznenih djela ili financiranje terorizma. Odluka o provedbi analize ili širenju informacija prepušta se FOJ-u.

5. Ako postoje objektivni temelji za pretpostavku da bi otkrivanje takvih informacija imalo negativan učinak na istrage ili analize u tijeku, ili, u iznimnim slučajevima, ako otkrivanje tih informacija očito ne bi bilo razmjerno legitimnim interesima fizičke ili pravne osobe ili bi bilo nebitno s obzirom na svrhe u koje je zatraženo, FOJ nije dužan odgovoriti na zahtjev za informacijama.

6. Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da FOJ-u osiguraju povratne informacije o upotrebi informacija koje su stavljene na raspolaganje u skladu s ovim člankom i o ishodu istraga ili nadzora koje su obavljene na temelju tih informacija.

7. Države članice osiguravaju da FOJ ima ovlast poduzeti hitne mjere, izravno ili neizravno, kada postoji sumnja da je transakcija povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, suspendirati ili uskratiti pristanak na transakciju koja se obavlja, kako bi se transakcija analizirala, potvrdila sumnja i kako bi se nadležnim tijelima distribuirali rezultati analize. FOJ ima ovlast poduzeti takve mjere, izravno ili neizravno, na zahtjev FOJ-a iz druge države članice u trajanju i pod uvjetima određenima u nacionalnom pravu FOJ-a koji prima zahtjev.

8. Analitička funkcija FOJ-a sastoji se od sljedećega:

- (a) operativne analize koja je usmjerena na individualne slučajeve i posebne ciljeve ili na odgovarajuće odabrane informacije, ovisno o vrsti i obujmu primljene prijave i očekivanoj upotrebi informacija nakon distribucije; i
- (b) strateške analize koja se odnosi na trendove i uzorke pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 33.

1. Države članice zahtijevaju od obveznika, a kada je to primjenjivo i od njihovih direktora i zaposlenika, punu suradnju na način da odmah:

- (a) obavijeste FOJ, uključujući i podnošenjem prijave, na vlastitu inicijativu, kada obveznik zna, sumnja ili ima opravdane razloge za sumnju da novčana sredstva, bez obzira na njihov iznos, predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom aktivnošću ili su povezana s financiranjem terorizma te odmah odgovore na zahtjeve FOJ-a za dodatnim informacijama u takvim slučajevima; i
- (b) dostave sve potrebne informacije FOJ-u, izravno ili neizravno, na njegov zahtjev u skladu s postupcima koje utvrđuje primjenjivo pravo.

Prijavljuju se sve sumnjive transakcije, kao i pokušaj transakcija.

2. Osoba imenovana u skladu s člankom 8. stavkom 4. točkom (a) prosljeđuje informacije iz ovog članka stavka 1. FOJ-u države članice na čijem državnom području obveznik koji prosljeđuje informaciju ima poslovni nastan.

Članak 34.

1. Odstupajući od članka 33. stavka 1., države članice mogu, u slučaju obveznika iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočaka (a), (b) i (d) imenovati primjereno samoregulatorno tijelo dotične profesije kao tijelo za primanje informacija iz članka 33. stavka 1.

Ne dovodeći u pitanje stavak 2., imenovano samoregulatorno tijelo u slučajevima iz prvog podstavka ovog stavka odmah prosljeđuje nepročišćene informacije FOJ-u.

2. Države članice ne primjenjuju obveze utvrđene u članku 33. stavku 1. na javne bilježnike, druge neovisne pravne stručnjake, revizore, vanjske računovođe i porezne savjetnike, isključivo u mjeri u kojoj se to izuzeće odnosi na informacije koje primaju od stranaka ili informacije koje dobivaju u vezi sa strankama, tijekom utvrđivanja pravnog položaja svojih stranaka ili prilikom obavljanja svojih zadaća povezanih s obranom ili zastupanjem tih stranaka u sudskim postupcima ili u vezi sa sudskim postupcima, uključujući davanje savjeta o pokretanju ili izbjegavanju takvih postupaka, neovisno o tome jesu li predmetne informacije primljene ili dobivene prije, tijekom ili nakon navedenih postupaka.

Članak 35.

1. Države članice zahtijevaju od obveznika da se suzdrže od izvršavanja transakcija za koje znaju ili sumnjaju da su povezane sa imovinskom koristi ostvarenom kriminalnom aktivnošću ili su povezane s financiranjem terorizma sve dok ne obave potrebne radnje u skladu s člankom 33. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) i dok se ne usklade sa svim dodatnim posebnim uputama od FOJ-a ili nadležnih tijela u skladu s pravom relevantne države članice.

2. Ako je neprovođenje transakcija iz stavka 1. nemoguće ili je vjerojatno da će se time omesti napori u gonjenju korisnikâ sumnjive operacije, obveznici odmah nakon izvršavanja transakcije obavješćuju FOJ.

Članak 36.

1. Države članice osiguravaju da ako, tijekom provjera koje u obveznicima obavljaju nadležna tijela iz članka 48. ili koje se obavljaju na neki drugi način, navedena nadležna tijela otkriju činjenice koje se mogu povezati s pranjem novca ili financiranjem terorizma, ona odmah o tome obavješćuju FOJ.

2. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela koja su na temelju zakona ili propisa ovlaštena za nadzor tržišta dionica, deviznog tržišta i tržišta financijskih derivata obavješćuju FOJ ako otkriju činjenice koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma.

Članak 37.

Otkrivanje informacija u dobroj vjeri od strane obveznika ili zaposlenika ili direktora takvog obveznika u skladu s člancima 33. i 34. ne smatra se kršenjem ograničenja u pogledu otkrivanja informacija utvrđenog u ugovoru ili u bilo kojoj zakonodavnoj, regulatornoj ili administrativnoj odredbi te se time obveznik ili njegovi direktori ili zaposlenici ne izlažu nikakvoj odgovornosti, čak i ako nisu točno znali o kojoj se povezanoj kriminalnoj aktivnosti radilo i bez obzira na to je li se nezakonita aktivnost uistinu dogodila.

Članak 38.

Države članice osiguravaju da se pojedince, uključujući zaposlenike i predstavnike obveznika, koji prijave sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma interno ili FOJ-u zaštiti od izloženosti prijetnjama ili zastrašivanju te posebno od nepovoljnih ili diskriminacijskih radnih postupaka.

ODJELJAK 2.

Zabrana otkrivanja

Članak 39.

1. Obveznici i njihovi direktori te zaposlenici ne smiju otkriti dotičnoj stranci ili drugim trećim osobama činjenicu da dolazi, da će doći ili da je došlo do obavješćivanja u skladu s člankom 33. ili 34. ili da je u tijeku ili je moguća analiza o pranju novca ili financiranju terorizma.

2. Zabrana iz stavka 1. ne uključuje otkrivanje nadležnim tijelima, uključujući samoregulatorna tijela, ni otkrivanje u svrhu izvršavanja zakona.

3. Zabranom iz stavka 1. ne sprečava se otkrivanje među kreditnim institucijama i financijskim institucijama te između tih institucija i njihovih podružnica te društva kćeri u većinskom vlasništvu smještenih u trećim zemljama, pod uvjetom da te podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu u potpunosti poštuju politike i postupke unutar grupe, između ostalog postupke za razmjenu informacija unutar grupe, u skladu s člankom 45., te pod uvjetom da politike i postupci unutar grupe udovoljavaju zahtjevima utvrđenima u ovoj Direktivi.

4. Zabranom iz stavka 1. ne sprečava se otkrivanje među obveznicima iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočaka (a) i (b) iz država članica ili subjektima iz trećih zemalja koje propisuju zahtjeve istovjetne onima koji se utvrđuju ovom Direktivom, a koji obavljaju svoju profesionalnu djelatnost, bez obzira jesu li zaposlenici ili nisu, u okviru iste pravne osobe ili veće strukture kojoj osoba pripada i koja ima zajedničko vlasništvo, upravu ili nadzor usklađenosti.

5. Za obveznike iz članka 2. stavka 1. točaka 1. i 2. te točke 3. podtočaka (a) i (b) u slučajevima koji se odnose na istu stranku i istu transakciju koja uključuje dva ili više obveznika, zabranom iz ovog članka stavka 1. ne sprečava se otkrivanje među relevantnim obveznicima pod uvjetom da se oni nalaze u državi članici, ili među subjektima u trećoj zemlji koja propisuje zahtjeve jednake onima utvrđenima ovom Direktivom, te pod uvjetom da oni pripadaju istoj profesionalnoj kategoriji i da podliježu obvezama u pogledu čuvanja profesionalne tajne i zaštite osobnih podataka.

6. Pokušaj obveznika iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočaka (a) i (b) da odvrate stranku od upuštanja u nezakonitu aktivnost ne predstavlja otkrivanje u smislu stavka 1. ovog članka.

POGLAVLJE V.

ZAŠTITA PODATAKA, ČUVANJE EVIDENCIJE I STATISTIČKI PODACI

Članak 40.

1. Države članice zahtijevaju od obveznika da čuvaju niže navedenu dokumentaciju i informacije u skladu s nacionalnim pravom u svrhu sprečavanja, otkrivanja i istraživanja, koje provodi FOJ ili druga nadležna tijela, mogućih slučajeva pranja novca ili financiranja terorizma:

- (a) u slučaju dubinske analize stranke, kopiju dokumentacije i informacija koje su potrebne kako bi se poštovale obveze dubinske analize stranke u skladu sa zahtjevima utvrđenima u poglavlju II., u razdoblju od pet godina nakon završetka poslovnog odnosa sa svojom strankom ili nakon dana povremene transakcije;
- (b) prateća dokumentacija i evidencije o transakcijama, što obuhvaća originalne dokumente ili preslike dokumenata koje su prihvatljive u sudskim postupcima na temelju primjenjivog nacionalnog prava, a koje su potrebne za utvrđivanje transakcija, u razdoblju od pet godina nakon završetka poslovnog odnosa sa svojom strankom ili nakon dana povremene transakcije.

Nakon isteka tog razdoblja čuvanja iz prvog podstavka države članice osiguravaju da obveznici obrišu osobne podatke, osim ako je drugačije predviđeno nacionalnim pravom kojim se određuje pod kojim okolnostima pružatelji platnih usluga mogu ili moraju dalje čuvati podatke. Države članice mogu dozvoliti ili zahtijevati daljnje čuvanje nakon što provedu detaljnu procjenu nužnosti i proporcionalnosti takvog daljnjeg čuvanja te ako to smatraju opravdanim jer je potrebno za sprečavanje, otkrivanje ili istragu slučajeva pranja novca ili financiranja terorizma. To daljnje čuvanje nakon obavljanja prijenosa novčanih sredstava ni u kom slučaju ne smije biti dulje od dodatnih pet godina.

2. Ako je na dan 25. lipnja 2015. u državi članici u tijeku pravni postupak u vezi sa sprečavanjem, otkrivanjem, istragom ili progonom mogućeg pranja novca ili financiranja terorizma te ako obveznik posjeduje informacije ili dokumente u vezi s tim postupkom koji je u tijeku, obveznik može čuvati te informacije ili dokumente u skladu s nacionalnim pravom u razdoblju od pet godina od 25. lipnja 2015. Države članice mogu, ne dovodeći u pitanje nacionalno kazneno pravo o dokazima primjenjivima na tekuće kaznene istrage i sudske postupke, dopustiti ili zahtijevati čuvanje takvih informacija ili dokumenata u dodatnom razdoblju od pet godina ako je utvrđena nužnost i proporcionalnost takvog produljenja u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona pranja novca ili financiranja terorizma na koje se sumnja.

Članak 41.

1. Obrada osobnih podataka iz ove Direktive podliježe Direktivi 95/46/EZ kako je prenesena u nacionalno pravo. Osobni podaci koje na temelju ove Direktive obrađuje Komisija ili europska nadzorna tijela podliježu Uredbi (EZ) br. 45/2001.

2. Osobne podatke obveznici na temelju ove Direktive obrađuju isključivo za potrebe sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma kako je navedeno u članku 1. te se oni ne smiju dodatno obrađivati na način koji nije u skladu s tim potrebama. Zabranjuje se obrada osobnih podataka na temelju ove Direktive u bilo koje druge svrhe, kao što su komercijalne svrhe.
3. Obveznici novim klijentima pružaju informacije koje se zahtijevaju na temelju članka 10. Direktive 95/46/EZ prije zasnivanja poslovnog odnosa ili prije provođenja povremene transakcije. Te informacije osobito uključuju opću obavijest u pogledu pravnih obveza obveznika na temelju ove Direktive pri obradi osobnih podataka za potrebe sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma iz članka 1. ove Direktive.
4. Prilikom primjene zabrana otkrivanja utvrđenih u članku 39. stavku 1. države članice usvajaju zakonodavne mjere kojima se u cijelosti ili djelomično ograničava pravo ispitanika na pristup osobnim podacima koji se na njega odnose u mjeri u kojoj takvo djelomično ili potpuno ograničavanje čini neophodnu i proporcionalnu mjeru u demokratskom društvu uz dužno poštovanje legitimnih interesa dotične osobe kako bi se:
 - (a) obvezniku ili nadležnom nacionalnom tijelu omogućilo da uspješno obavljaju svoje zadaće za potrebe ove Direktive; ili
 - (b) izbjeglo ometanje službenih ili pravnih ispitivanja, analiza, istraga ili postupaka za potrebe ove Direktive i osiguralo da sprečavanje, istraživanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma nisu ugroženi.

Članak 42.

Države članice zahtijevaju da njihovi obveznici imaju uspostavljene sustave koji im omogućuju da u potpunosti i brzo odgovaraju na upite njihovih FOJ-eva ili drugih tijela, u skladu s njihovim nacionalnim pravom, o tome održavaju li, odnosno jesu li u pet godina koje prethode tom upitu održavali poslovni odnos s određenim osobama te o prirodi tog odnosa, što se obavlja sigurnim kanalima i na način kojim se osigurava potpuna povjerljivost upita.

Članak 43.

Obrada osobnih podataka na temelju ove Direktive u svrhu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma iz članka 1. smatra se javnim interesom prema Direktivi 95/46/EZ.

Članak 44.

1. U svrhu doprinošenja pripremi procjena rizika iz članka 7. države članice osiguravaju svoju sposobnost preispitivanja djelotvornosti svojih sustava za borbu protiv pranja novca ili financiranja terorizma vođenjem opsežne statistike o pitanjima koja su važna za djelotvornost takvih sustava.
2. Statistika iz stavka 1. uključuje:
 - (a) podatke o veličini i važnosti različitih sektora koji ulaze u područje primjene ove Direktive, uključujući i broj subjekata i osoba te ekonomsku važnost svakog sektora;
 - (b) podatke o fazama prijavljivanja i istrage te sudskoj fazi nacionalnog režima SPNFT-a, uključujući broj prijava sumnjivih transakcija koje su podnesene FOJ-u, daljnje aktivnosti u vezi s tim prijavama te, na godišnjoj osnovi, broj slučajeva koji su bili predmetom istražnih radnji, broj osoba koje su gonjene, broj osoba koje su osuđene za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma, vrste predikatnih kaznenih djela, ako su te informacije dostupne, te vrijednost imovine u eurima koja je zamrznuta, zaplijenjena ili konfiscirana;
 - (c) ako su dostupni, podatke o broju i postotku prijava koje su dovele do daljnje istrage, zajedno s godišnjim izvješćem obveznicima u kojem se opisuje korisnost i daljnje aktivnosti u vezi s prijavama koje su podnijele;
 - (d) podatke o broju prekograničnih zahtjeva za informacije koje je FOJ podnio, primio, odbio te na koje je djelomično ili u potpunosti odgovorio.
3. Države članice osiguravaju objavljivanje konsolidiranog pregleda svojih statistika.
4. Države članice statistike iz stavka 2. prosljeđuju Komisiji.

POGLAVLJE VI.

POLITIKE, POSTUPCI I NADZOR

ODJELJAK 1.

Interni postupci, obuka i povratne informacije

Članak 45.

1. Države članice zahtijevaju da obveznici koji su dio grupe provode politike i postupke grupe, uključujući politike zaštite podataka te politike i postupke za razmjenu informacija unutar grupe u svrhu SPNFT-a. Te politike i postupci djelotvorno se provode na razini podružnica i društva kćeri u većinskom vlasništvu u državama članicama i trećim državama.
 2. Države članice zahtijevaju da obveznici koji upravljaju poslovnim jedinicama u drugoj državi članici osiguraju da te poslovne jedinice poštuju nacionalne odredbe te druge države članice kojima se prenosi Direktiva.
 3. Države članice osiguravaju da, kada obveznici imaju podružnice ili društva kćeri u većinskom vlasništvu u trećim zemljama u kojima su minimalni zahtjevi SPNFT-a manje strogi nego oni u državama članicama, njihove podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu u trećim zemljama ispunjavaju zahtjeve države članice, uključujući zaštitu podataka, u mjeri u kojoj to dopušta nacionalno pravo treće zemlje.
 4. Države članice i europska nadzorna tijela informiraju jedni druge o slučajevima u kojima pravo treće zemlje ne dopušta provedbu politika i postupaka iz stavka 1. U tim slučajevima može se poduzeti koordinirano djelovanje kako bi se došlo do rješenja.
 5. Države članice zahtijevaju da, kada pravo treće zemlje ne dopušta provedbu potrebnih politika i postupaka iz stavka 1., obveznici osiguravaju da podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu u toj trećoj zemlji primijene dodatne mjere kako bi se djelotvorno nosile s rizikom od pranja novca ili financiranja terorizma te informiraju nadležna tijela svoje matične države članice. Ako dodatne mjere nisu dostatne, nadležna tijela u matičnoj državi članici provode dodatne nadzorne mjere među ostalim zahtijevajući da grupa ne uspostavlja poslovne odnose odnosno da ih prekine i da ne obavlja transakcije te, prema potrebi, zahtijevajući od grupe obustavu poslovanja u trećoj zemlji.
 6. Europska nadzorna tijela razvijaju nacrt regulatornih tehničkih standarda koji određuju vrstu dodatnih mjera iz ovog članka stavka 5. i minimalno djelovanje koje trebaju poduzeti kreditne institucije i financijske institucije kada pravo treće zemlje ne dopušta provedbu mjera iz stavka 1. i 3.
- Europska nadzorna tijela dostavljaju Komisiji nacрте regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 26. prosinca 2016.
7. Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz stavka 6. ovog članka u skladu s člancima od 10. do 14. uredbi (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 te (EU) br. 1095/2010.
 8. Države članice osiguravaju da je razmjena informacija unutar grupe dopuštena. Informacije o sumnjama da novčana sredstva predstavljaju imovinsku korist ostvarenu kriminalnom aktivnošću ili su povezana s financiranjem terorizma prijavljenima FOJ-u razmjenjuju se unutar grupe, osim ako FOJ naloži drukčije.
 9. Države članice mogu zahtijevati od izdavatelja elektroničkog novca, kako su definirani u članku 2. točki 3. Direktive 2009/110/EZ, i pružatelja platnih usluga, kako su definirani u članku 4. točki 9. Direktive 2007/64/EZ, s poslovnim nastanom na njihovu državnom području, osim onih u obliku podružnice, i čiji je glavno sjedište smješteno u drugoj državi članici, da imenuju središnju kontaktnu točku na njihovu državnom području kako bi se, u ime institucije za imenovanje, osigurala usklađenost s pravilima za SPNFT i kako bi se nadležnim tijelima olakšalo obavljanje nadzora, među ostalim pružanjem dokumenata i informacija nadležnim tijelima na zahtjev.

10. Europska nadzorna tijela pripremaju nacrt regulatornih tehničkih standarda o kriterijima za utvrđivanje okolnosti u kojima je imenovanje središnje kontaktne točke iz stavka 9. prikladno i određivanje funkcija središnje kontaktne točke.

Europska nadzorna tijela Komisiji dostavljaju nacрте regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 26. lipnja 2017.

11. Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz stavka 10. ovog članka u skladu s člancima od 10. do 14. uredbi (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 te (EU) br. 1095/2010.

Članak 46.

1. Države članice zahtijevaju da obveznici poduzmu mjere proporcionalne njihovu riziku, prirodi i veličini kako bi upoznali svoje zaposlenike s odredbama donesenima na temelju ove Direktive, uključujući relevantne zahtjeve za zaštitu podataka.

Te mjere obuhvaćaju sudjelovanje njihovih zaposlenika u posebnim kontinuiranim programima obuke kako bi im se pomoglo u prepoznavanju operacija koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma i kako bi ih se moglo uputiti što činiti u takvim situacijama.

Kada fizička osoba koja je obuhvaćena bilo kojom od kategorija navedenih u članku 2. stavku 1. točki 3. obavlja profesionalnu djelatnost u svojstvu zaposlenika pravne osobe, obveze iz ovog odjeljka primjenjuju se na tu pravnu osobu, a ne na fizičku osobu.

2. Države članice osiguravaju obveznicima pristup najnovijim informacijama o postupanjima onih koji se bave pranjem novca i financiranjem terorizma te indikacijama koje vode prepoznavanju sumnjivih transakcija.

3. Države članice osiguravaju da se obveznicima pružaju, ako je to moguće, pravodobne povratne informacije o djelotvornosti prijave o pranju novca i financiranju terorizma na koje se sumnja te daljnjim aktivnostima poduzetim u vezi s tim prijavama.

4. Države članice traže da obveznici prema potrebi odrede člana uprave koji će biti odgovoran za provedbu zakona i drugih propisa nužnih za usklađivanje s ovom Direktivom.

ODJELJAK 2.

Nadzor

Članak 47.

1. Države članice propisuju da ovlašteni mjenjači, pružatelji usluga unovčenja čekova te pružatelji usluga trusta i trgovačkih društava moraju imati dozvole za rad ili biti registrirani te da pružatelji usluga igara na sreću moraju biti pravno uređeni.

2. Države članice zahtijevaju da nadležna tijela osiguraju da su osobe na upravljačkom položaju u subjektima iz stavka 1. ili stvarni vlasnici tih subjekata stručne i primjerene osobe.

3. U pogledu obveznika iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočaka (a), (b) i (d), države članice osiguravaju da nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere radi sprečavanja kriminalaca osuđenih u relevantnim područjima ili njihovih suradnika da budu na upravljačkom položaju u tim obveznicima ili da budu njihovi stvarni vlasnici.

Članak 48.

1. Države članice od nadležnih tijela zahtijevaju da djelotvorno prate i poduzimaju mjere potrebne za osiguravanje sukladnosti s ovom Direktivom.

2. Države članice osiguravaju odgovarajuće ovlasti nadležnim tijelima, uključujući ovlast za prinudno dobivanje svih informacija koje su relevantne za praćenje usklađenosti sa zahtjevima i provođenje kontrola, te odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća. Države članice osiguravaju da osoblje tih tijela održava visoke profesionalne standarde, uključujući standarde povjerljivosti i zaštite podataka, da je visokog integriteta i da ima odgovarajuće vještine.

3. U slučaju kreditnih institucija i financijskih institucija i pružatelja usluga igara na sreću nadležna tijela imaju povećane nadzorne ovlasti.
4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela države članice u kojoj obveznik upravlja poslovnim jedinicama nadziru te poslovne jedinice u pogledu poštovanja nacionalnih odredaba te države članice kojima se prenosi ova Direktiva. U slučaju poslovnih jedinica iz članka 45. stavka 9. taj nadzor može obuhvaćati poduzimanje prikladnih i proporcionalnih mjera za uklanjanje ozbiljnih propusta koji zahtijevaju hitno djelovanje. Te su mjere privremene i obustavlja ih se kad se utvrđeni propusti uklone, među ostalim uz pomoć nadležnih tijela matične države članice obveznika ili u suradnji s njima, u skladu s člankom 45. stavkom 2.
5. Države članice osiguravaju da nadležna tijela države članice u kojoj obveznik upravlja poslovnim jedinicama surađuju s nadležnim tijelima države članice u kojoj obveznik ima svoje glavno sjedište kako bi osigurale djelotvoran nadzor nad zahtjevima ove Direktive.
6. Države članice osiguravaju da pri primjeni pristupa nadzoru koji se temelji na riziku nadležna tijela:
- (a) jasno razumiju rizik od pranja novca i financiranja terorizma prisutan u svojoj državi članici;
 - (b) imaju izravan i neizravan pristup svim relevantnim informacijama o specifičnim domaćim i međunarodnim rizicima povezanim sa strankama, proizvodima i uslugama obveznika; i
 - (c) temelje učestalost i intenzitet izravnog i neizravnog nadzora na profilu rizika obveznika te na rizicima od pranja novca i financiranja terorizma prisutnima u državi članici.
7. Procjena profila rizika od pranja novca i financiranja terorizma obveznika, uključujući rizike od neusklađenosti, revidira se periodički i kada dođe do važnih događaja ili razvoja u njegovu upravljanju i radu.
8. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uzimaju u obzir stupanj diskrecije dopušten obvezniku te prikladno revidiraju procjene rizika na kojima se temelji ta diskrecija te prikladnost i provedbu njegovih politika, unutarnje kontrole i postupaka.
9. U slučaju obveznika iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočaka (a), (b) i (d) države članice mogu dopustiti da samoregulatorna tijela obavljaju zadaće iz stavka 1. ovog članka ako ta samoregulatorna tijela ispunjavaju odredbe stavka 2. ovog članka.
10. Europska nadzorna tijela do 26. lipnja 2017. nadležnim tijelima izdaju smjernice u skladu s člankom 16. uredbi (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 te (EU) br. 1095/2010 o značajkama pristupa nadzoru koji se temelji na riziku i mjerama koje se poduzimaju kada se provodi nadzor koji se temelji na riziku. Posebno se vodi računa o prirodi i veličini poslovanja te, gdje je primjereno i razmjerno, utvrđuju se posebne mjere.

ODJELJAK 3.

Suradnja

Odsjek I.

Nacionalna suradnja

Članak 49.

Države članice osiguravaju da tvorci politike, FOJ-evi, nadzornici i druga nadležna tijela uključena u SPNFT imaju djelotvorne mehanizme koji im omogućuju domaću suradnju i koordinaciju koja se tiče razvoja i provedbe politika i aktivnosti za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, među ostalim radi ispunjavanja njihove obveze na temelju članka 7.

Odsjek II.

Suradnja s europskim nadzornim tijelima*Članak 50.*

Nadležna tijela pružaju europskim nadzornim tijelima sve potrebne informacije za provedbu njihovih dužnosti na temelju ove Direktive.

Odsjek III.

Suradnja između FOJ-eva i Komisije*Članak 51.*

Komisija može pružiti svaku vrstu pomoći koja je potrebna za olakšavanje koordinacije, uključujući razmjenu informacija između FOJ-eva unutar Unije. Ona može redovito sazivati sastanke platforme EU-a za FOJ-eve, koja se sastoji od predstavnika iz FOJ-eva država članica, radi olakšavanja suradnje među FOJ-evima, razmjene mišljenja i pružanja savjeta o pitanjima u vezi s provedbom važnim za FOJ-eve i tijela koja prijavljuju te o pitanjima u vezi sa suradnjom poput djelotvorne suradnje FOJ-eva, utvrđivanja sumnjivih transakcija s prekograničnim razmjerima, standardizacije formata za prijavljivanje putem mreže FIU.net ili njezina nasljednika, zajedničke analize prekograničnih slučajeva te utvrđivanja trendova i čimbenika od važnosti za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini.

Članak 52.

Države članice osiguravaju da FOJ-evi međusobno surađuju u najvećoj mogućoj mjeri, bez obzira na njihov organizacijski status.

Članak 53.

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi razmjenjuju, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, sve informacije koje mogu biti relevantne za FOJ-ovu obradu ili analizu informacija u vezi s pranjem novca ili financiranjem terorizma te uključenom fizičkom ili pravnom osobom, čak i ako vrsta predikatnih kaznenih djela koja bi mogla biti uključena nije utvrđena u trenutku razmjene.

Zahtjev sadržava sve relevantne činjenice, osnovne informacije, razloge zahtjeva te način na koji će se koristiti traženim informacijama. Mogu se primjenjivati različiti mehanizmi razmjene ako se tako dogovore FOJ-evi, osobito u pogledu razmjena putem mreže FIU.net ili njezina nasljednika.

Kada FOJ zaprimi prijavu na temelju članka 33. stavka 1. prvog podstavka, točke (a), koja se tiče druge države članice, odmah ju proslijeđuje FOJ-u te države članice.

2. Države članice osiguravaju da se FOJ kojem je podnesen zahtjev obvezno služi čitavim nizom ovlasti koje su mu na raspolaganju i kojima bi se obično služio na domaćem području za primitak i analizu informacija kada odgovara na zahtjev za informacijama iz stavka 1. drugog FOJ-a. FOJ kojem je podnesen zahtjev pravodobno odgovara.

Kada FOJ želi dobiti dodatne informacije od obveznika s poslovnim nastanom u drugoj državi članice koji djeluje na njezinu državnom području, zahtjev se upućuje FOJ-u države članice na čijem državnom području obveznik ima poslovni nastan. Taj FOJ zahtjeve i odgovore proslijeđuje odmah.

3. FOJ može odbiti razmjenu informacija samo u iznimnim okolnostima u kojima bi razmjena bila u suprotnosti s temeljnim načelima njegova nacionalnog prava. Te se iznimke pobliže određuju tako da se spriječi zloupotreba i nepotrebna ograničenja slobodne razmjene informacija u analitičke svrhe.

Članak 54.

Primljene informacije i dokumenti u skladu s člankom 52. i 53. koriste se za ispunjenje zadaća FOJ-a utvrđenih u ovoj Direktivi. Pri razmjeni informacija i dokumenata u skladu s člankom 52. i 53. FOJ koji prenosi informacije može uvesti ograničenja i uvjete za upotrebu tih informacija. FOJ koji prima informacije poštuje ta ograničenja i uvjete.

Članak 55.

1. Države članice osiguravaju da se informacije koje se razmjenjuju na temelju članka 52. i 53. koriste samo u svrhu u koju su zatražene ili pružene i da svaka distribucija tih informacija od strane FOJ-a koji prima informacije bilo kojom drugom tijelu, agenciji ili odjelu odnosno svaka upotreba tih informacija u svrhe koje nisu prvotno odobrene podliježe prethodnoj suglasnosti FOJ-a koji pruža informacije.

2. Države članice osiguravaju da FOJ od kojeg je zatražena prethodna suglasnost za distribuciju informacija nadležnim tijelima tu suglasnost daje odmah i u najvećoj mogućoj mjeri. FOJ od kojeg je zatražena prethodna suglasnost ne smije ju uskratiti u pogledu te distribucije osim ako bi to bilo izvan područja primjene njegovih odredaba o SPNFT-u, ako bi to moglo naštetiti kaznenoj istrazi, ako to očito ne bi bilo razmjerno legitimnim interesima fizičke ili pravne osobe ili države članice FOJ-a od kojeg je zatražena suglasnost ili ako to na neki drugi način ne bi bilo u skladu s temeljnim načelima nacionalnog prava te države članice. Svako takvo uskraćivanje suglasnosti prikladno se obrazlaže.

Članak 56.

1. Države članice od svojih FOJ-eva zahtijevaju da se koriste zaštićenim komunikacijskim kanalima između sebe te potiču korištenje mrežom FIU.net ili njezinim nasljednikom.

2. Države članice osiguravaju da njihovi FOJ-evi surađuju u primjeni najsuvremenijih tehnologija u skladu s njihovim nacionalnim pravom kako bi ispunili svoje zadaće utvrđene u ovoj Direktivi. Te tehnologije dopuštaju FOJ-evima usporedbu vlastitih podataka s podacima drugih FOJ-eva na anonimni način, osiguravajući potpunu zaštitu osobnih podataka, radi otkrivanja svojih predmeta interesa u drugim državama članicama i identifikacije njihove imovinske koristi i novčanih sredstava.

Članak 57.

Razlike između definicija poreznih kaznenih djela u nacionalnom pravu ne onemogućuje FOJ-eve u pogledu razmjene informacija ili pružanja pomoći drugom FOJ-u u najvećoj mogućoj mjeri prema njihovu nacionalnom pravu.

ODJELJAK 4.

Sankcije

Članak 58.

1. Države članice osiguravaju da obveznici mogu snositi odgovornost za kršenje nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva u skladu s ovim člankom i člancima od 59. do 61. Svaka sankcija ili mjera koja iz toga proizlazi učinkovita je, proporcionalna i odvraćajuća.

2. Ne dovodeći u pitanje pravo država članica da predvide i uvedu kaznenopravne sankcije, države članice utvrđuju pravila o administrativnim sankcijama i mjerama te osiguravaju da njihova nadležna tijela mogu uvesti te sankcije i mjere u odnosu na kršenje nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva i osiguravaju njihovu primjenu.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila o administrativnim sankcijama ili mjerama za kršenje koja u njihovom pravu podliježu kaznenim sankcijama. U tom slučaju države članice Komisiji dostavljaju relevantne odredbe kaznenog prava.

3. Kada se obveze primjenjuju na pravne osobe, države članice u slučaju kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva, osiguravaju da se sankcije i mjere mogu primijeniti na članove upravljačkog tijela i na druge fizičke osobe koje su prema nacionalnom pravu odgovorne za kršenje.

4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za obavljanje svoje funkcije.

5. Nadležna tijela izvršavaju svoje ovlasti nametanja administrativnih sankcija i mjera u skladu s ovom Direktivom i nacionalnim pravom na bilo koji od sljedećih načina:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima;
- (c) u okviru svoje odgovornosti delegiranjem na ta druga tijela;
- (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

Pri izvršavanju svojih ovlasti u pogledu nametanja administrativnih sankcija i mjera nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da administrativne sankcije ili mjere daju željene rezultate te koordiniraju svoje djelovanje kada se bave prekograničnim slučajevima.

Članak 59.

1. Države članice osiguravaju primjenu ovog članka barem na kršenja obveznika koja su ozbiljna, opetovana, sustavna ili kombinacija navedenog, zahtjeva utvrđenih u:

- (a) člancima od 10. do 24. (dubinska analiza stranke);
- (b) člancima 33., 34. i 35. (prijave sumnjivih transakcija);
- (c) članku 40. (vođenje evidencije); i
- (d) člancima 45. i 46. (unutarnje kontrole).

2. Države članice osiguravaju da u slučajevima iz stavka 1. administrativne sankcije i mjere koje se mogu primijeniti uključuju barem sljedeće:

- (a) javnu izjavu u kojoj se utvrđuje fizička ili pravna osoba te priroda kršenja;
- (b) nalog kojim se fizičkoj ili pravnoj osobi nalaže da prestane s takvim postupanjem i da takvo postupanje više ne ponovi;
- (c) ako obveznik podliježe odobrenju, povlačenje ili suspenziju odobrenja;
- (d) privremenu zabranu kojom se svakoj osobi koja obnaša upravljačke dužnosti u obvezniku odnosno svakoj drugoj fizičkoj osobi koja se smatra odgovornom za kršenje zabranjuje obavljanje upravljačke dužnosti u obveznicima;
- (e) maksimalne administrativne novčane kazne koje su barem dvostruko veće od iznosa koristi koja je proizašla iz kršenja ako se ta korist može utvrditi ili u iznosu od najmanje 1 000 000 EUR.

3. Države članice osiguravaju, odstupajući od stavka 2. točke (e), ako je dotični obveznik kreditna institucija ili financijska institucija, da se mogu primijeniti i sljedeće sankcije:

- (a) u slučaju pravne osobe, maksimalne administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR ili 10 % ukupnoga godišnjeg prihoda prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo; ako je obveznik matično društvo ili društvo kći matičnog društva od kojeg se zahtjeva priprema konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s člankom 22. Direktive 2013/34/EU, relevantni ukupni godišnji prihod jest ukupni godišnji prihod ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s relevantnim računovodstvenim direktivama prema posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva;

(b) u slučaju fizičke osobe, maksimalne administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR ili, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, u odgovarajućoj protuvrijednosti u nacionalnoj valuti na 25. lipnja 2015.

4. Države članice mogu ovlastiti nadležna tijela za uvođenje dodatnih vrsta administrativnih sankcija povrh onih iz stavka 2. točaka od (a) do (d) ili za izricanje administrativnih novčanih kazni koje premašuju iznose iz stavka 2. točke (e) i stavka 3.

Članak 60.

1. Države članice osiguravaju da odluku kojom se uvodi administrativna sankcija ili mjera za kršenje nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva protiv koje nije uložena žalba objavljuju nadležna tijela na svojoj službenoj internetskoj stranici odmah nakon što se sankcioniranu osobu obavijesti o toj odluci. Objava obuhvaća barem informacije o vrsti i prirodi kršenja i identitetu odgovornih osoba. Države članice nisu dužne primijeniti ovaj podstavak na odluke kojima se uvode mjere istražne naravi.

Ako nadležno tijelo smatra, na temelju pojedinačne procjene koja se provodi o razmjernosti objave podataka, da je objava identiteta odgovornih osoba iz prvog podstavka ili osobnih podataka tih osoba nerazmjerna ili ako ta objava ugrožava stabilnost financijskih tržišta ili istragu u tijeku, nadležna tijela:

- (a) odgađaju objavu odluke o uvođenju administrativne sankcije ili mjere do trenutka u kojem razlozi za neobjavljivanje prestanu postojati;
- (b) objavljuju odluku o uvođenju administrativne sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi na način koji je u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita osobnih podataka; u slučaju odluke o objavi administrativne sankcije ili mjere na anonimnoj osnovi, objava relevantnih podataka može se odgoditi za razumno vremensko razdoblje ako se predviđa da će u tom razdoblju razlozi za anonimnu objavu prestati postojati;
- (c) uopće ne objavljuju odluku o uvođenju administrativne sankcije ili mjere ako smatraju da mogućnosti iz točaka (a) i (b) nisu dostatne kako bi se osiguralo sljedeće:
 - i. da se neće ugroziti stabilnost financijskih tržišta; ili
 - ii. razmjernost objave odluke u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

2. Ako države članice dopuste objavu odluka protiv kojih su uložene žalbe, nadležna tijela na svojim službenim internetskim stranicama također odmah objavljuju te informacije i sve kasnije informacije o ishodu žalbe. Nadalje, objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o uvođenju administrativne sankcije ili mjere.

3. Nadležna tijela osiguravaju da sav sadržaj objavljen u skladu s ovim člankom ostaje na njihovim službenim internetskim stranicama pet godina nakon objave. Međutim, osobni podaci sadržani u objavi pohranjuju se samo na službenim internetskim stranicama nadležnog tijela u trajanju koje je potrebno u skladu s važećim pravilima o zaštiti podataka.

4. Države članice osiguravaju da pri utvrđivanju vrste i razine administrativnih sankcija ili mjera nadležna tijela uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući, ako je primjenjivo:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom;
- (c) financijsku snagu fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom, izraženu, primjerice, ukupnim prihodom pravne osobe koja se smatra odgovornom ili godišnjim prihodom fizičke osobe koja se smatra odgovornom;
- (d) korist koja je proizašla iz kršenja od strane fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom, ako se može utvrditi;
- (e) gubitke za treće osobe prouzročene kršenjem, ako se mogu utvrditi;

- (f) razinu suradnje fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom s nadležnim tijelom;
- (g) prethodna kršenja od strane fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom.

5. Države članice osiguravaju da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima za kršenja iz članka 59. stavka 1. koje u njihovu korist počini bilo koja osoba djelujući samostalno ili kao dio tijela te pravne osobe i čija se vodeća pozicija u pravnoj osobi temelji na bilo čemu od sljedećega:

- (a) ovlaštenju za zastupanje pravne osobe;
- (b) ovlaštenju za donošenje odluka u ime pravne osobe; ili
- (c) ovlaštenju za obavljanje kontrole u pravnoj osobi.

6. Države članice također osiguravaju da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima ako je nedostatak nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 5. ovog članka omogućio da osoba koja je podređena toj pravnoj osobi počini kršenje iz članka 59. stavka 1. u korist te pravne osobe.

Članak 61.

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave djelotvorne i pouzdane mehanizme za poticanje prijavljivanja nadležnim tijelima potencijalnih ili stvarnih kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva.

2. Mehanizmi iz stavka 1. uključuju barem sljedeće:

- (a) posebne postupke za primanje prijave o kršenju te daljnje aktivnosti u vezi s tim prijavama;
- (b) odgovarajuću zaštitu zaposlenika obveznika ili osoba u sličnom položaju koji prijave kršenja počinjena unutar obveznika;
- (c) prikladnu zaštitu optužene osobe;
- (d) zaštitu osobnih podataka koji se tiču osobe koja prijavljuje kršenje i fizičke osobe koja je navodno odgovorna za kršenje u skladu s načelima utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ.
- (e) jasna pravila koja osiguravaju jamstvo povjerljivosti u svim slučajevima u odnosu na osobu koja prijavljuje kršenje počinjeno unutar obveznika, osim ako nacionalno pravo zahtijeva njezino razotkrivanje u kontekstu daljnje istrage ili naknadnog sudskog postupka.

3. Države članice zahtijevaju da obveznici imaju prikladne postupke kako bi njihovi zaposlenici ili osobe u sličnom položaju mogli interno prijavljivati kršenja putem posebnog, neovisnog i anonimnog kanala, razmjerno prirodni i veličini dotičnog obveznika.

Članak 62.

1. Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela obavještavaju europska nadzorna tijela o svim administrativnim sankcijama i mjerama uvedenima u skladu s člancima 58. i 59. u odnosu na kreditne institucije i financijske institucije, kao i o mogućim povezanim žalbama i njihovim ishodima.

2. Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela u skladu s njihovim nacionalnim pravom provjeravaju postojanje relevantne presude u kaznenoj evidenciji dotične osobe. Svaka razmjena informacija u te svrhe obavlja se u skladu s Odlukom 2009/316/PUP i Okvirnom odlukom 2009/315/PUP, kako su provedene u nacionalnom pravu.

3. Europska nadzorna tijela održavaju internetske stranice s poveznicama na svaku objavu od strane nadležnog tijela u pogledu administrativnih sankcija i mjera uvedenih u skladu s člankom 60. u odnosu na kreditne institucije i financijske institucije te navode razdoblje za koje svaka država članica objavljuje administrativne sankcije i mjere.

POGLAVLJE VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 63.

Članak 25. stavak 2. točka (d) Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ zamjenjuje se sljedećim:

„(d) središnja druga ugovorna strana ima poslovni nastan ili odobrenje u trećoj zemlji za koju Komisija, u skladu s Direktivom (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća (*), ne smatra da ima strateške nedostatke u svojem nacionalnom režimu sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma koji predstavljaju značajne prijetnje financijskom sustavu Unije.

(*) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.)”

Članak 64.

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima ovim člankom.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 25. lipnja 2015.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od mjesec dana od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za mjesec dana na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 65.

Do 26. lipnja 2019. Komisija izrađuje izvješće o provedbi ove Direktive te ga dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 66.

Direktive 2005/60/EZ i 2006/70/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 26. lipnja 2017.

Upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga IV.

Članak 67.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 26. lipnja 2017. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Kada države članice donose te mjere, one prilikom svoje objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

Članak 68.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 69.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 20. svibnja 2015.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednica
Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA

PRILOG I.

Slijedi popis varijabli rizika koji nije konačan, a koje obveznici razmatraju kada utvrđuju do koje mjere valja primijeniti mjere dubinske analize stranke u skladu s člankom 13. stavkom 3.:

- i. svrha računa ili odnosa;
 - ii. količina imovine koju polaže stranka ili veličina obavljenih transakcija;
 - iii. pravilnost ili trajanje poslovnog odnosa.
-

PRILOG II.

Slijedi popis čimbenika i vrsta dokaza mogućeg nižeg rizika iz članka 16., a koji nije konačan:

1. Čimbenici rizika stranke:

- (a) javna poduzeća koja su uvrštena na burzu i koja podliježu zahtjevima za objavljivanje (zbog pravila burze ili zakona ili zakonski nametnutih sredstava), koji uvode zahtjeve za osiguranje odgovarajuće transparentnosti stvarnog vlasništva;
- (b) javne uprave ili poduzeća;
- (c) stranke koje imaju boravište u geografskim područjima manjeg rizika kao što je navedeno u točki 3.

2. Čimbenici rizika proizvoda, usluge, transakcije ili kanala dostave:

- (a) police životnog osiguranja za koje je premija niska;
- (b) police mirovinskog osiguranja ako ne postoji mogućnost ranijeg otkupa police, a polica se ne može upotrijebiti kao osiguranje;
- (c) mirovinski ili sličan sustav koji osigurava mirovine zaposlenicima gdje se doprinosi uplaćuju putem odbitaka od plaća, a pravila sustava ne dopuštaju prijenos članskog udjela;
- (d) financijski proizvodi ili usluge koje pružaju prikladno definirane i ograničene usluge određenim tipovima stranaka kako bi povećali pristup u svrhu financijskog uključivanja;
- (e) proizvodi gdje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma upravljaju drugi čimbenici kao što su ograničenja izdataka ili transparentnost vlasništva (npr. određene vrste elektroničkog novca).

3. Čimbenici geografskog rizika:

- (a) države članice;
 - (b) treće zemlje koje imaju djelotvorne sustave za SPNFT;
 - (c) treće zemlje za koje su vjerodostojni izvori ustanovili da imaju nisku razinu korupcije ili drugih kriminalnih aktivnosti;
 - (d) treće zemlje koje, na temelju vjerodostojnih izvora poput zajedničkih evaluacija, detaljnih izvješća o ocjeni ili objavljenih izvješća o daljnjim aktivnostima, imaju zahtjeve za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma usklađene s revidiranim preporukama FATF-a i koje djelotvorno provode te zahtjeve.
-

PRILOG III.

Slijedi popis čimbenika i vrsta dokaza mogućeg višeg rizika iz članka 18. stavka 3., koji nije konačan:

1. Čimbenici rizika stranke:

- (a) poslovni odnos provodi se u neobičnim okolnostima;
- (b) stranke koje imaju boravište u geografskim područjima većeg rizika kako je određeno u točki 3.;
- (c) pravne osobe ili aranžmani koji predstavljaju sredstva za čuvanje osobne imovine;
- (d) društva koja imaju nominalne dioničare ili dionice na donositelja;
- (e) poduzeća s intenzivnim gotovinskim poslovanjem;
- (f) struktura vlasništva društva čini se neobično ili previše složenom s obzirom na prirodu posla društva.

2. Čimbenici rizika proizvoda, usluge, transakcije ili kanala dostave:

- (a) privatno bankarstvo;
- (b) proizvodi ili transakcije koji mogu pogodovati anonimnosti;
- (c) poslovni odnosi ili transakcije s nenazočnom strankom, bez određenih oblika zaštite kao što su elektronički potpisi;
- (d) plaćanja primljena od nepoznatih ili nepovezanih trećih osoba;
- (e) novi proizvodi i nove poslovne prakse, uključujući nove mehanizme dostave te upotrebu novih tehnologija ili tehnologija u razvoju za nove i već postojeće proizvode.

3. Čimbenici geografskog rizika:

- (a) ne dovodeći u pitanje članak 9., zemlje za koje su vjerodostojni izvori poput zajedničkih evaluacija, detaljnih izvješća o ocjeni ili objavljenih izvješća o daljnjim aktivnostima ustanovili da nemaju djelotvorne sustave SPNFT-a;
 - (b) zemlje za koje su vjerodostojni izvori ustanovili da imaju znatnu razinu korupcije ili drugih kriminalnih aktivnosti;
 - (c) zemlje koje podliježu sankcijama, zabranama trgovine ili sličnim mjerama koje donose, na primjer, Ujedinjeni narodi;
 - (d) zemlje koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju proglašene terorističke organizacije.
-

PRILOG IV.

Korelacijska tablica

Ova Direktiva	Direktiva 2005/60/EZ	Direktiva 2006/70/EZ
—		Članak 1.
—		Članak 3.
—		Članak 5.
—		Članak 6.
—		Članak 7.
Članak 1.	Članak 1.	
Članak 2.	Članak 2.	
Članak 2. stavci od 3. do 9.		Članak 4.
Članak 3.	Članak 3.	
Članak 3. stavci 9., 10. i 11.		Članak 2. stavci 1., 2. i 3.
Članak 4.	Članak 4.	
Članak 5.	Članak 5.	
Članci od 6. do 8.	—	
Članak 10.	Članak 6.	
Članak 11.	Članak 7.	
Članak 13.	Članak 8.	
Članak 14.	Članak 9.	
Članak 11. točka (d)	Članak 10. stavak 1.	
—	Članak 10. stavak 2.	
Članci 15., 16. i 17.	Članak 11.	
—	Članak 12.	
Članci od 18. do 24.	Članak 13.	
Članak 22.		Članak 2. stavak 4.
Članak 25.	Članak 14.	
—	Članak 15.	
Članak 26.	Članak 16.	
—	Članak 17.	
Članak 27.	Članak 18.	
Članak 28.	—	
Članak 29.	Članak 19.	
Članak 30.	—	
Članak 31.	—	
—	Članak 20.	
Članak 32.	Članak 21.	
Članak 33.	Članak 22.	

Ova Direktiva	Direktiva 2005/60/EZ	Direktiva 2006/70/EZ
Članak 34.	Članak 23.	
Članak 35.	Članak 24.	
Članak 36.	Članak 25.	
Članak 37.	Članak 26.	
Članak 38.	Članak 27.	
Članak 39.	Članak 28.	
—	Članak 29.	
Članak 40.	Članak 30.	
Članak 45.	Članak 31.	
Članak 42.	Članak 32.	
Članak 44.	Članak 33.	
Članak 45.	Članak 34.	
Članak 46.	Članak 35.	
Članak 47.	Članak 36.	
Članak 48.	Članak 37.	
Članak 49.	—	
Članak 50.	Članak 37.a	
Članak 51.	Članak 38.	
Članci od 52. do 57.	—	
Članci od 58. do 61.	Članak 39.	
—	Članak 40.	
—	Članak 41.	
—	Članak 41.a	
—	Članak 41.b	
Članak 65.	Članak 42.	
—	Članak 43.	
Članak 66.	Članak 44.	
Članak 67.	Članak 45.	
Članak 68.	Članak 46.	
Članak 69.	Članak 47.	